

INTERNATIONAAL SPELREGLEMENT PETANQUE PLUS UITLEG & INTERPRETATIE

Vastgesteld door de reglementencommissie op 1 december 2010, inwerking tredend op 1 januari 2011.

Versie 1.0

Aangevuld met besluiten van de reglementencommissie

Versie 2.4 april 2016

VOORWOORD

Dit is de officiële Nederlandse vertaling van het Internationaal Spelreglement Petanque (ISP).

In lid 1 van artikel 63 van het huishoudelijk reglement wordt geregeld dat we in Nederland niet werken met de officiële door de FIPJP vastgestelde Franstalige versie van het ISP, maar met de door de reglementencommissie vertaalde versie ervan. Er wordt bij de vertaling naar gestreefd om zo dicht mogelijk bij de Franse tekst te blijven. Slechts in enkele gevallen wordt daarvan afgeweken. Meestal betreft het regels die betrekking hebben op specifiek Nederlandse situaties of specifiek Nederlandse problemen en oplossingen. Bijvoorbeeld met betrekking tot de belijning van de speelvelden, een afwijkende baangrootte, of de invallersregeling. De toegestane afwijkingen vindt u in het toernooireglement van de Nederlandse Jeu de Boules Bond (NJBB).

Er is een goede reden dat dit zo in onze statuten en ons huishoudelijk reglement is vastgelegd. Het is een algemeen aanvaard principe dat regelgeving van overkoepelende internationale organisaties in aangesloten landen pas ingaat nadat zij door de lokale autoriteiten is vertaald en overgenomen. Dat vloeit voort uit de gedachte dat iedereen geacht wordt de regels te kennen, maar dat niet van iedereen verwacht mag worden de vreemde taal beheersen waarin die regels zijn opgesteld. Iedereen heeft, simpel gezegd, recht op regelgeving in het Nederlands.

Als het congres van de FIPJP besluit het Internationaal Spelreglement Petanque te wijzigen kunnen deze wijzigingen logischerwijze dan ook pas ingaan nadat zij vertaald zijn, en in het Informatiebulletin gepubliceerd. Wijzigingen treden zoals alle andere besluiten in de NJBB eerst twintig dagen ná publicatie in het Informatiebulletin in werking.

Wie het ISP doorleest wordt het al snel duidelijk dat het weinig systematisch is en veel leemten kent. Dat betekent dat in de praktijk vaak situaties voorkomen die om een invulling of interpretatie vragen. Als zich zo 'n situatie voordoet is de scheidsrechter de aangewezen persoon om ter plekke een faire en onpartijdige beslissing te nemen, gebaseerd op de voorliggende situatie, zijn of haar kennis van de regels en de regeltoepassing, en met respect en sportiviteit als belangrijk criterium.

In artikel 33 van de statuten van de NJBB wordt de reglementencommissie o.m. belast met het interpreteren van het ISP, de toernooireglementen, en de bondsreglementen. Zij is statutair zelfs als enige bevoegd om deze reglementen bindend te interpreteren. Natuurlijk staat vast, dat het ISP daarbij altijd leidraad en uitgangspunt is en blijft. Ook wordt gekeken naar belangwekkende uitspraken van officials op Internationale Fora.

Tot nu toe reageerde de commissie meestal op vragen uit het veld. Het grootste deel van deze vragen behelsde het uitleggen van de regels. Bij een kleiner deel (waar de letterlijke tekst van de regels geen uitsluitsel geeft) is sprake van een interpretatie. Uitspraken werden gepubliceerd in de rubriek "Frequently Asked Questions" (FAQ's) op de website van de NJBB. De commissie denkt dat het duidelijker en handiger is om die uitspraken te publiceren in directe samenhang met het artikel of de artikelen van het ISP waar de uitspraak betrekking op heeft. Dat is ISPplus geworden. In de tekst blijft wel duidelijk herkenbaar wat tot de officiële regels van het ISP behoort en wat tot de uitspraken van de commissie.

Een voornaam doel hiervan is om scheidsrechters niet aan hun lot over te laten en om te voorkomen dat scheidsrechterlijke beslissingen van elkaar gaan afwijken of misschien zelfs elkaar gaan tegenspreken.

In de toekomst wil de commissie zich, in samenwerking met de toernooicommissie, actiever tot scheidsrechters wenden en hen een platform bieden voor uitwisseling van ervaringen en problemen. Het bindend karakter van de uitspraken maakt de commissie natuurlijk niet onfeilbaar. Toepassing van regels en interpretaties zijn altijd voor discussie vatbaar. Alle meningen en vragen zijn daarbij van harte welkom. Het is dan natuurlijk wel handig, dat er toch één instantie is die een knoop doorhakt. Het gaat immers niet om ieders eigen gelijk, maar om faire regels en een faire en uniforme regeltoepassing voor onze mooie sport.

De commissie hoopt met deze samenvoeging van het Internationaal Spelreglement Petanque en haar eerdere uitspraken tot het ISPplus, door een betere toegankelijkheid, alvast een begin mee te maken.

ALGEMEEN

Artikel 1 Equipes

Petanque is een sport waarbij partijen worden gespeeld tussen equipes van:

- drie spelers en drie spelers (tripletten).

Ook zijn partijen mogelijk tussen:

- twee spelers en twee spelers (doubletten); of
- één speler en één speler (enkelspel).

Bij tripletten beschikt iedere speler over twee boules. Bij doubletten en enkelspel beschikt iedere speler over drie boules.

Een andere equipesamenstelling is niet toegestaan.

NB. Tijdens verenigingscompetities, zoals het nationaal verenigingskampioenschap, en sextetten toernooien, en dergelijke lijkt er sprake te zijn van een andere equipesamenstelling, maar in feite is er sprake van teams welke bestaan uit meerdere equipes. Dat is derhalve geen afwijking van dit artikel.

Artikel 2 Goedgekeurde boules

Petanque wordt gespeeld met door de FIPJP goedgekeurde boules die:

1. van metaal zijn;
2. een diameter hebben van tenminste 7,05 en ten hoogste 8,00 cm;
3. een gewicht hebben van tenminste 650 en ten hoogste 800 g; het handelsmerk van de fabrikant en het gewicht moeten in de boules zijn gegraveerd en altijd leesbaar zijn; bij wedstrijden die uitsluitend toegankelijk zijn voor jeugdspelers van 11 jaar of jonger zijn boules van 600 g en 65 mm diameter toegestaan, mits vervaardigd door een erkende fabrikant;
4. niet zijn gevuld met lood of zand; in algemene zin mogen zij geen enkele bewerking of andere opzettelijke verandering hebben ondergaan na de vervaardiging door een erkende fabrikant (zogenaamde getrukeerde boules); het is met name verboden de boules opnieuw te verhitten (na te gloeien) teneinde de door de fabrikant gegeven hardheid te veranderen.

Naam en voornaam van de speler, of zijn initialen, mogen echter in de boules worden gegraveerd, evenals diverse aanduidingen van de fabrikant, volgens de overeengekomen specificaties van het fabricageproces.

Artikel 2bis Ondeu delijke boules

Een equipe waarvan een speler schuldig wordt bevonden aan het overtreden van de regels van punt 4 van het vorige artikel, wordt onmiddellijk van het toernooi uitgesloten (gediskwalificeerd).

Als een niet-getrukeerde, maar versleten of ondeugdelijk vervaardigde boule een controle niet met succes doorstaat of niet voldoet aan de eisen 1, 2 of 3 van het voorgaande artikel, moet de speler deze vervangen. Hij mag ook de hele set boules vervangen.

Een door spelers ingediend protest met betrekking tot de punten 1, 2 of 3 kan alleen vóór de partij worden ingediend. De spelers hebben er dus belang bij zich ervan te vergewissen dat hun boules en die van hun tegenstander aan de gestelde eisen voldoen.

Een protest met betrekking tot punt 4 kan gedurende de gehele partij worden ingediend, maar alleen tussen twee werpronden in. Als een dergelijk protest echter na de derde werpronde wordt ingediend en ongegrond blijkt, worden drie punten opgeteld bij de score van de tegenstander.

De scheidsrechter of de jury mag te allen tijde de boules van een of meer spelers controleren.

Is het toegestaan te spelen met verschillende boules?

Ja, dit mag, mits de boules voldoen aan de eisen die in artikel 2 aan een boule worden gesteld. De boules hoeven dus niet even zwaar te zijn of dezelfde striage (strepen) te hebben.

Let op: wanneer een partij eenmaal is begonnen, mag niet meer van boule(s) worden gewisseld. Iedereen speelt de partij uit met de boules waarmee hij/zij is begonnen. De enige uitzondering hierop is wanneer een boule breekt: dan mag deze worden vervangen (zie art. 10 bis).

Mag ik mijn boules markeren met een stift of verven?

De reglementencommissie heeft hierover al vaak uitspraak gedaan. De strekking van het antwoord is in de loop der jaren niet veranderd. Het is niet toegestaan, en wel hierom:

- Aan boules mag, volgens artikel 2, niets worden veranderd. De reglementencommissie is van mening dat trucage méér kan inhouden dan alleen maar thermische of mechanische bewerkingen van het ijzer: ook verven valt hieronder.*
- Het aanbrengen van een laag verf of inkt kan de eigenschappen van een boule beïnvloeden. Met name kan een boule hierdoor stroever worden.*
- Volgens artikel 23 dient een boule, alvorens deze wordt geworpen, te worden ontdaan van alles wat eraan kleeft. Dit betreft niet alleen modder en blaadjes, maar ook verf, inkt en dergelijke.*

In het verleden werd verf nog wel misbruikt om boorgaatjes, gebruikt voor de trucage van boules, te maskeren. Voor de FIPJP was dat aanleiding om gebruik van verf en dergelijke nadrukkelijk te verbieden.

Overigens gebeurt het een enkele keer, met name op grote toernooien, dat om redenen van publieksvriendelijkheid gekleurde boules door de organisatie verplicht worden gesteld. Meestal worden deze dan ook door die organisatie verstrekt, juist om misbruik zoals boven beschreven te voorkomen. Dit is formeel nog altijd onjuist maar wordt, voor de promotie van de sport, gedoogd.

Ook bestaat er voor onderlinge wedstrijden en voor kleinere toernooien (categorie 3) geen overwegend bezwaar tegen het aanbrengen van een bescheiden markering op boules (bijvoorbeeld met een markeringsstift enkele puntjes of een streepje zetten, of een deel van de striage inkleuren), mits de eigenschappen van de boule er niet door veranderen.

Mijn handen zijn te klein voor zelfs de kleinste maat boules. Ik ben volwassen, maar mag ik toch met junior boules spelen?

Nee, dit mag niet. Artikel 2 zegt dat junior boules alleen zijn toegestaan bij wedstrijden die uitsluitend toegankelijk zijn voor jeugdspelers van 11 jaar of jonger. Zelfs voor junioren zijn ze dus niet toegestaan op toernooien voor volwassenen.

Mag ik de naam van mijn bedrijf op mijn boules laten graveren?

Uit artikel 2 volgt dat slechts naam en voornaam van de speler, of zijn initialen, zijn toegestaan. Dit is de hoofdregel. Uit dit artikel volgt bovendien dat boules na levering niet meer mogen worden veranderd. Dit houdt mede in dat graveringen slechts af fabriek toegestaan zijn: zij dienen vóór levering door de fabrikant te zijn aangebracht, en worden dan door hem op het garantiebewijs vermeld.

Hoe weet ik of mijn boules aan de officieel gestelde eisen voldoen?

Het ISP bevat een addendum met daarin de volledige lijst met de toegelaten typen boules van alle officiële fabrikanten. Met boules van andere fabrikanten, of met boules van deze fabrikanten die niet in deze lijst voorkomen, mag men niet spelen op officiële toernooien en competities.

Deze lijst van toegestane boules wordt soms door de FIPJP aangepast. Op de website van de FIPJP (<http://fipjp.org/index.php/fr/reglements/label-boules-buts-agrees>) is de meest recente versie van deze lijst vinden.

Artikel 3 Goedgekeurde buts

Buts zijn van hout of van kunststof. In het laatste geval dragen zij het handelsmerk van de fabrikant en heeft de FIPJP officieel erkend dat zij aan de overeengekomen specificaties van het fabricageproces voldoen.

Buts hebben een diameter van 30 mm. Een afwijking van ten hoogste + of - 1 mm is toegestaan. Geverfde buts, ongeacht de kleur, zijn toegestaan, maar mogen niet met een magneet opgetild kunnen worden.

De scheidsrechter keurde mijn but van het merk KTK af. Deze buts zouden niet toegelaten zijn. Is dit terecht?

Ja, dit is terecht en helemaal in overeenstemming met artikel 3. Buts van het merk KTK komen niet voor op de lijst van goedgekeurde buts.

Hoe weet ik of mijn buts aan de officieel gestelde eisen voldoen?

In artikel 3 wordt verwezen naar een lijst van door de FIPJP goedgekeurde buts. Deze is te vinden in Appendix B van het Internationaal Spelreglement.

Dit artikel wordt in Appendix B nader uitgewerkt. Deze appendix is regelmatig aan verandering onderhevig. Er wordt zo nu en dan een merk but aan toegevoegd. Op de site van de FIPJP is de meest recente versie van deze lijst te vinden. Hierin staat (in het Frans) welke boules en buts zijn toegestaan. De NJBB publiceert de lijst als er veranderingen zijn in haar Informatiebulletin. Dat zou bij iedere vereniging aanwezig moeten zijn.

Ik heb gehoord dat er „magnetische” butjes bestaan. Mag je die in een officiële wedstrijd gebruiken?

Er bestaan tegenwoordig inderdaad butjes die zijn gemaakt van een kunststof die met een magneet kunnen worden opgeraapt. Ze worden verkocht door OBUT, en hun officiële naam is But Noir of Jack Black (Zwart But). De reglementencommissie spreekt overigens liever over buts gemaakt van een ferromagnetische kunststof: de butjes zijn zelf namelijk niet magnetisch.

In het appendix B staat welke butjes op officiële toernooien zijn toegestaan. Deze tekst is in het Engels of het Frans, maar vrij vertaald komt deze op het volgende neer:

Toegestane buts zijn:

- het Zwarte But met daarop in reliëf het kenmerk OBUT*
- buts in verschillende kleuren met daarop in reliëf het kenmerk OBUT*
- alle buts met daarop het kenmerk VMS*
- alle houten buts*

en ze vanzelfsprekend voldoen aan de vereiste maatvoering.

Artikel 4 Licenties

Voor het begin van een toernooi moet iedere speler zijn licentie tonen aan de wedstrijdleiding. Hij moet deze ook tonen op verzoek van de scheidsrechter of van zijn tegenstander, tenzij de licentie bij de wedstrijdleiding berust.

SPEL EN BUT

Artikel 5 Speelvelden en reglementaire terreinen

Petanque kan op ieder terrein worden gespeeld. Een speelveld omvat een onbepaald aantal terreinen die zijn afgebakend met touwen waarvan de dikte niet van invloed mag zijn op het spelverloop. Deze touwen, die de verschillende terreinen afbakenen, zijn geen verlieslijnen, uitgezonderd de lijnen aan de kopse zijden en de lijn langs de buitenzijde van de buitenste terreinen.

De wedstrijdleiding of de scheidsrechter kan de equipes echter een afgebakend terrein toewijzen. In dat geval moet dit terrein, voor het landelijke gedeelte van nationale kampioenschappen en voor internationale toernooien, tenminste 4 m breed en 15 m lang zijn.

Voor andere toernooien kan de bond afwijkingen van deze afmetingen toestaan, tot een minimum van 3 bij 12 m.

Als het terrein van een afzetting is voorzien, moet de afstand tussen deze afzetting en de grens van niet- toegestaan terrein (de uitlijn of verlieslijn) tenminste 1 m bedragen.

Een partij gaat tot en met 13 punten. In voorronden en cadrage partijen kan eventueel worden gespeeld tot en met 11 punten.

Er mogen bepaalde toernooien worden georganiseerd waarbij voor partijen een tijdslimiet wordt gesteld. Deze partijen moeten altijd worden gespeeld op afzonderlijke afgebakende terreinen. In dit geval zijn alle lijnen rondom een terrein verlieslijnen.

Kunnen spelers worden verplicht binnen te spelen op een toernooi dat was aangekondigd als een buitentoernooi, zelfs als beide equipes liever buiten spelen?

Ja, dat kan. De scheidsrechter neemt in principe alle beslissingen tijdens een toernooi, ter bevordering van de veiligheid en het vlotte verloop van het toernooi (artikel 36). Zijn beslissing is bindend.

Als hij dat wenselijk acht (bijvoorbeeld als hij onzeker is over de te verwachten weersomstandigheden of als hij de mening van de spelers wil peilen), kan de scheidsrechter besluiten de jury bijeen te roepen. Als hij de jury daadwerkelijk bijeenroept, en haar om een beslissing vraagt, is die beslissing bindend.

Waar moet de uitlijn worden gelegd?

De vraag waar een uitlijn gelegd moet worden is alleen relevant als er sprake is van een "afzetting". De Nederlandse tekst in artikel 5 luidt:

"Als het terrein van een afzetting is voorzien, moet de afstand tussen deze afzetting en de grens van niet toegestaan terrein (de uitlijn of verlieslijn) 1 meter bedragen."

Dat is niet helemaal een letterlijke vertaling van de Franse tekst. Die luidt:

"Als het terrein van een afzetting is voorzien dient deze op tenminste 1 meter van de buitenlijn (de uitlijn) van het speelterrein te staan."

In de Franse tekst wordt uitgegaan van een verplaatsbare afzetting meestal bedoeld om publiek op afstand te houden. Als de afzetting te dicht op de baan geplaatst wordt zouden spelers hinder van kunnen ondervinden van het publiek of gehinderd kunnen worden in hun achter zwaai.

In Nederland hebben we veel vaker te maken met een situatie waarin het speelveld omringd wordt door een opstaande rand bijvoorbeeld een trottoirband of een opstaande houten plank. Die heeft onder meer dezelfde functie als een afzetting nl het publiek buiten het speelveld houden, maar is bovendien bedoeld om het te ver wegrollen van boules zo veel mogelijk te voorkomen.

Met betrekking tot de uitlijn moet die opstaande rand op overeenkomstige wijze behandeld worden als een afzetting met dien verstande dat in Nederland de afstand tussen de uitlijn en de opstaande rand op tenminste 30 cm bepaald wordt. Een boule krijgt dan nog altijd de kans om „uit" te rollen.

De scheidsrechter verklaart alle lijnen tot uitlijnen. Waarom eigenlijk?

Een verklaring hiervoor zou een praktische kunnen zijn. Ze berust waarschijnlijk op de aanname dat hiermee tijd wordt bespaard. Maar is dat wel zo? Door alle lijnen tot uitlijnen (lees: "verlieslijnen") te verklaren wordt een werpronde eerder ongeldig en zal er eerder sprake zijn van het noodzakelijk overspelen van de werpronde of het toekennen van punten omdat de tegenstander geen boules meer heeft (artikel 13).

Als je gewoon de spelregels volgt, dan zouden de equipes een enkele keer moeten wachten op de partij die eventueel op het naast gelegen terrein wordt gespeeld (zie artikel 12). Dit kost natuurlijk tijd, maar niet noodzakelijk meer tijd dan het opnieuw uitwerpen van het but of van de boules.

Afgezien van de twijfel over het praktische nut, moeten we vaststellen dat deze uitspraak gewoon in strijd is met de spelregels. Verlieslijnen zijn alleen de lijnen aan de kopse kant van het terrein en de buitenlijnen langs de buitenste terreinen van het speelveld. De lijnen tussen twee parallel liggende banen zijn afbakeningslijnen. Gaat een boule of het but over een afbakeningslijn dan is deze niet uit. Dat is pas het geval als een boule of het but het direct naastgelegen terrein volledig overschreden heeft (dus twee terreinen verder terecht is gekomen). Dan wordt die boule of het but ongeldig (of is zoals we vaak zeggen „uit“). Zie artikel 9 onder 4 (voor het but) en artikel 18, eerste alinea (voor de boules.)

De enige uitzondering die op deze regel wordt gemaakt is wanneer er op tijd wordt gespeeld (dit moet speciaal in de toernooiaanvraag worden vermeld). In dat geval, en alleen in dat geval, fungeren ook de tussenlijnen als uitlijnen.

Is een lijn een obstakel?

Een speelveld heeft soms „achterlijnen“ (aan de kopse kant van een speelveld), „tussenlijnen“ of „afbakeningslijnen“, en „zijlijnen“. Is zo'n lijn een obstakel?

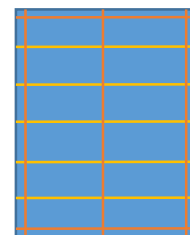
Het ISP zegt hierover:

Een speelveld omvat een onbepaald aantal terreinen die zijn afgebakend met touwen waarvan de dikte niet van invloed mag zijn op het spelverloop.

En

Deze touwen, die de verschillende terreinen afbakenen, zijn geen verlieslijnen, uitgezonderd de lijnen aan de kopse zijden en de lijn langs de buitenzijde van de buitenste terreinen.

Het spelreglement kent dus twee soorten lijnen: "uitlijnen" of "verlieslijnen" (in de tekening rood) enerzijds, en "markeringslijnen" of "afbakeningslijnen" (in de tekening geel) anderzijds. De eerstgenoemde bevinden zich aan de buitenrand of, als er meerdere terreinen in elkaars verlengde liggen, aan de kopse kant van een terrein (achterlijnen en zijlijnen). Afbakeningslijnen bevinden zich tussen afzonderlijke terreinen.

Het begrip obstakel wordt in het ISP niet gedefinieerd. De commissie verstaat onder een obstakel: elk natuurlijk of kunstmatig object, dat de speler hindert in zijn worp of dat de vrije baan van een geworpen of geschoten boule of but kan onderbreken. Zo is een boom, de overhangende tak van een

boom, of een in de baan liggende grote steen een obstakel, evengoed als een wand in de hal, een zuil op het terrein, en het dak van een hal.

Dat een lijn te dik is komt niet heel vaak voor. Veel vaker komt het voor dat lijnen door oneffenheden in de baan zodanig boven het vloeroppervlak gespannen zijn en zo het doorrollen van een boule verhinderen. Ze zijn in dat geval ook vaak een aanleiding voor struikelpartijen. Noch het een, noch het ander is de bedoeling. Mede daarom adviseert de commissie om geen afbakeningslijnen te leggen en erop toe te zien dat uitlijnen (of waar van toepassing afbakeningslijnen) geen obstakel worden (d.w.z. geen belemmering kunnen vormen voor het vrij uitrollen van boules of zelfs een gevaar opleveren voor de spelers). Een stevige verankering en regelmatig herstel van de banen en lijnen is daarvoor een vereiste!

In ons land worden steeds minder afbakeningslijnen meer gebruikt. Het gebeurt soms wel dat er (om ruimte te winnen?) ook aan de zijkant van een speelveld in een boudrome geen (uit)lijn is gelegd. Als er geen lijn ligt (wat eigenlijk wel moet), dan is er ook geen (denkbeeldige) lijn. Je mag dan ook niet doen alsof bijvoorbeeld de muur of de opstaande rand een lijn is. Die muur of rand („afschotting“) is deel van het speelveld en vormt gewoon een obstakel zoals bijvoorbeeld buiten in een park bankjes, bomen, en dergelijke. Je mag in dat geval dus ook „via de muur“ spelen. Het idee om een boule die in zo'n geval de muur of enig ander obstakel (bijvoorbeeld de afschotting) geraakt heeft uit te verklaren is dus ook onjuist.

Artikel 6 Begin van het spel; de werpcirkel

De équipes tossen om te bepalen welke equipe het terrein kiest en het but als eerste uitwerpt.

Als de wedstrijdleader de équipes een terrein heeft toegewezen, moet het but op dit toegewezen terrein worden uitgeworpen. De équipes mogen niet zonder toestemming van de scheidsrechter uitwijken naar een ander terrein.

Een speler van de equipe die de toss heeft gewonnen, kiest de plaats waar wordt begonnen en tekent of plaatst op de grond een cirkel waar de voeten van elke speler geheel in passen. De diameter van een getekende werpcirkel bedraagt tenminste 35 en ten hoogste 50 cm. Als gebruik wordt gemaakt van een voorgefabriceerde cirkel moet deze vormvast zijn en een binnendiameter van 50 cm hebben. Een afwijking van ten hoogste + of – 2 mm is toegestaan.

De organisator beslist over het gebruik van voorgefabriceerde cirkels en dient deze alsdan ter beschikking te stellen.

De werpcirkel geldt voor de drie opeenvolgende uitwerpen waarop de equipe recht heeft, en moet worden geplaatst of getekend op tenminste één meter van enig obstakel en, bij niet-afgebakende terreinen, op tenminste twee meter van enige andere in gebruik zijnde werpcirkel.

De equipe die het but gaat uitwerpen moet alle werpcirkels in de nabijheid van de te gebruiken cirkel uitwissen.

Het binnendeel van de werpcirkel mag geheel geëffend worden gedurende de werpronde, maar moet aan het eind daarvan in de oude staat worden hersteld.

De werpcirkel is geen “niet-toegestaan terrein”.

Tijdens het werpen van boules moeten de voeten van de speler binnen de cirkellijn blijven (zij mogen deze niet deels bedekken); zij mogen de werpcirkel niet verlaten of geheel van de grond komen vóór de geworpen boule de grond raakt. Geen ander lichaamsdeel mag de grond buiten de werpcirkel raken.

Bij wijze van uitzondering mogen zij die het gebruik van een been missen met slechts één voet binnen de werpcirkel plaatsnemen. Voor spelers in een rolstoel geldt dat tenminste één wiel (aan de zijde van de werp arm) zich binnen de werpcirkel moet bevinden.

Dat een speler het but uitwerpt betekent niet dat hij ook de eerste boule moet werpen.

Wanneer begint en eindigt een werpronde?

Dit kan worden afgeleid uit artikel 32: Een werpronde wordt geacht te zijn begonnen zodra het but geldig is uitgeworpen.

Een werpronde eindigt zodra het aantal punten is overeengekomen. De werpronde eindigt bovendien als het but ongeldig wordt (artikel 13).

Hoe ver van de uitlijn mag of moet ik de cirkel trekken?

Dit is nergens (meer) vastgelegd. Wat wél is vastgelegd is de afstand die u moet bewaren tot elk obstakel één meter (1m) bedraagt (Artikel 6 5de alinea). De afschotting (opstaande rand rond het speelveld) of de muur van een hal is zo'n obstakel.

De uitlijn moet zich op tenminste 30 cm van de afschotting bevinden. Als de minimale afstand van 30 cm is aangehouden, dan volgt hieruit dat de cirkel op een afstand van tenminste 70 cm tot de uitlijn moet liggen. Maar is de afstand tussen afschotting en uitlijn bijvoorbeeld 60 cm dan hoeft u nog slechts een afstand van 40 cm tot de uitlijn aan te houden. Als er geen enkel obstakel is, of het obstakel bevindt zich op meer dan 1m afstand, mag u de cirkel tegen de uitlijn aanleggen.

Het criterium is de afschotting (het obstakel); de afstand tot de uitlijn doet er niet toe, met dien verstande dat de cirkel natuurlijk niet buiten de lijnen mag liggen.

Mag ik een oude werpcirkel uitwissen?

Het ISP zegt daar in zijn algemeenheid niet veel over. Er staat alleen in artikel 6: "De equipe die het but gaat uitwerpen moet alle werpcirkels in de nabijheid van de te gebruiken werpcirkel uitwissen."

Er moet dus verder niets. Of het ook niet mag is een andere vraag.

Het basisprincipe is heel duidelijk: er mag gedurende een wedstrijd niets aan het speelterrein veranderd worden (artikel 10).

Niettemin mag er reglementair wel hooguit één inslag van een eerder geworpen boule worden dichtgemaakt en worden er in het reglement meerdere uitzonderingen gemaakt zoals in artikel 6: onder meer "De binnenkant van de werpcirkel mag geheel geëffend worden gedurende de werpronde, maar moet aan het einde daarvan in de oude staat hersteld worden".

Welbeschouwd zijn het trekken van een cirkel in het terrein en het aanbrengen van markerings toegestane afwijkingen van de basisregel. In beide gevallen wordt immers een opzettelijke een verandering op het terrein aangebracht.

Naar analogie vervolgens van de regel dat de binnenkant van een werpcirkel in de oude staat hersteld moet worden, en dat je oude cirkels in de buurt van een nieuwe cirkel moet verwijderen kun je afleiden dat je, als je in het terrein toegestane

veranderingen aanbrengt, die naderhand ook weer mag verwijderen. Er is evenwel buiten de al genoemde geen regel die het verplicht.

De reglementencommissie stelt daarom vast, dat in het terrein aangebrachte oude cirkels en markeringen mogen worden verwijderd.

Moet een kunstbeen zich bij het werpen binnen de cirkel bevinden?

Artikel 6: "Tijdens het werpen van boules moeten de voeten van de speler binnen de cirkellijn blijven (...)"

De reglementencommissie is van mening dat een kunstbeen moet worden beschouwd als een speciaal soort been, en als een integraal deel van het lichaam. Dit is in de geest van het spel. Petanque gaat uit van twee voeten in de cirkel. Daarop maak je alleen een uitzondering als het écht niet anders kan, zoals in het geval van rolstoelen, die niet voor niets apart beschreven zijn.

Het niet kunnen buigen van de knie is geen argument om het plaatsen van het kunstbeen buiten de cirkel toe te staan. Ook mensen met een echt been kunnen vaak hun knie niet meer voldoende buigen. Zij krijgen evenmin toestemming hun been buiten de cirkel te plaatsen.

Voor vergelijkbare problemen beveelt de commissie aan om vóór het begin van de wedstrijd de scheidsrechter te raadplegen en gezamenlijk een oplossing te vinden.

Mag ik tijdens een wedstrijd handschoenen dragen?

Bij tijd en wijle krijgt de reglementencommissie de vraag voorgelegd: "mag ik tijdens het boulen (zonder medische noodzaak) handschoenen dragen?". Al in 2001 antwoordde de commissie eenvoudig: "tijdens een partij is het dragen van handschoenen toegestaan". Maar waarom eigenlijk?

Vaak kiezen de vragenstellers een alinea uit artikel 15 van het ISP als uitgangspunt:

De speler mag van geen enkel voorwerp gebruik maken noch een streepje op de grond aanbrengen, om zijn boule te geleiden of de plaats te markeren waar hij zijn boule wil laten neerkomen.

Dit artikel heeft niets met het dragen van handschoenen te maken. Het gaat er hier om dat je geen hulpmiddelen mag gebruiken om aan te geven waar je je boule wilt laten landen of in welke lijn je wilt gooien.

Over het dragen van handschoenen zegt het ISP niets. Het is dan ook niet verboden. Dat is niet onlogisch omdat het dragen van handschoenen vrijwel altijd meer nadelen dan voordelen oplevert. Mocht een scheidsrechter vaststellen dat handschoenen worden gedragen om het werpen te vergemakkelijken dan wel om een specifieke worp mogelijk te maken staat het hem altijd vrij het gebruik ervan te verbieden.

Artikel 7 Voorgescreven afstanden bij het uitwerpen van het but

Bij het uitwerpen van het but is het slechts geldig als:

1. de afstand van het but tot de binnenrand van de werpcirkel voor junioren en senioren tenminste 6 en ten hoogste 10 m bedraagt; bij wedstrijden die zijn bedoeld voor jongeren mogen kleinere afstanden worden toegepast.

2. de afstand van de werpcirkel tot enig obstakel tenminste één meter bedraagt;
3. de afstand van het but tot enig obstakel en tot de uitlijn tenminste één meter bedraagt; en
4. het but zichtbaar is voor een speler die geheel rechtop in de werpcirkel staat, met de voeten zover mogelijk van elkaar verwijderd; in geval van twijfel beslist de scheidsrechter of het but zichtbaar is; tegen zijn beslissing is geen beroep mogelijk.

In de volgende werpronde wordt het but uitgeworpen vanuit een werpcirkel die geplaatst of getekend wordt rond het punt waar het lag aan het einde van de vorige werpronde, behalve als:

- de werpcirkel zich op een afstand van minder dan één meter van enig obstakel zou bevinden; of
- het but niet op alle toegestane afstanden zou kunnen worden uitgeworpen.

In het eerste geval trekt de speler de werpcirkel op de kortst mogelijke toegestane afstand van het obstakel.

In het tweede geval mag de speler de positie van de werpcirkel achterwaarts verplaatsen in het verlengde van de lijn tussen de werpcirkel en de positie van het but in de voorgaande werpronde, maar niet verder dan tot hij het but op de maximaal toegestane werpafstand kan uitwerpen. Dit mag alleen als het but in geen enkele richting op de maximaal toegestane werpafstand kan worden uitgeworpen.

Als na drie opeenvolgende pogingen door eenzelfde equipe het but nog altijd niet reglementair is uitgeworpen, gaat het over naar de tegenstander die eveneens drie pogingen mag doen, en de werpcirkel achterwaarts mag verplaatsen zoals in de vorige alinea is beschreven. In dit geval mag de werpcirkel niet nogmaals worden verplaatst, zelfs niet als ook deze equipe niet slaagt in haar drie pogingen.

De toegestane tijd voor het uitvoeren van deze drie worpen is ten hoogste 1 minuut.

In elk geval behoudt de equipe die het but na de eerste drie worpen moest afstaan, het recht de eerste boule te werpen.

Hoe ver moet het but bij uitwerpen van de lijn liggen?

Er moet onderscheid worden gemaakt tussen afbakenings- en verlieslijnen.

De basisregel is dat het but bij uitwerpen één meter van een uitlijn moet komen te liggen. Dat geldt niet voor afbakeningslijnen. In dat geval mag het but tot aan de afbakeningslijn worden uitgeworpen.

Mag een but op 50cm van de uitlijn worden uitgeworpen?

Nee, dit moet 1 meter zijn.

Vaak wordt nog gedacht dat een but tenminste 50 centimeter van een uitlijn moet liggen. Deze eigen interpretatie van de regels, die door veel scheidsrechters en clubbesturen werd toegepast in situaties waarin op het speelterrein weinig ruimte voorhanden was, mist elke grond in het spelreglement.

De inrichting van het speelterrein dient zodanig te zijn dat er voldoende ruimte is voor het uitwerpen van het but op de voorgeschreven wijze. Bij de aanvraag van een toernooi kan de goedkeurende instantie een maximum stellen aan het aantal toe te laten equipes. Dat maximum dient zo te worden gekozen dat er van ruimtegebrek geen sprake kan zijn.

Als ik het but uitwerp, hoe ver moet het dan liggen van butjes uit andere partijen die nabij worden gespeeld?

Helaas zegt het ISP hier niets over.

De reglementencommissie heeft in het verleden wel de suggestie gedaan om hierbij twee meter te hanteren, naar analogie met de twee meter die er tussen twee cirkels moet worden aangehouden. Helaas moet het hier bij een suggestie blijven: de reglementencommissie heeft geoordeeld dat hier geen sprake is van een interpretatiekwestie en dat zij dus niet de bevoegdheid heeft om hierover een bindende uitspraak te doen.

Overigens is in de praktijk niet alleen de afstand van belang. Als er een kleine hoek is tussen de richtingen vanuit de werpcirkel naar de beide butts liggen ze haast in elkaars verlengde en bestaat het gevaar dat spelhandelingen in de ene partij de ligging van de boules en het but in de andere partij kunnen verstoren. Ook daarom is het af te raden „te dicht bij elkaar” te spelen.

Let op: Het dus niet toegestaan om een but dat dicht bij een but uit een andere partij ligt opnieuw uit te werpen. Het is dan verstandig om het but te markeren en even te wachten tot in die andere partij de werpronde is afgelopen.

Waar moet of mag ik, na de eerste werpronde, de cirkel trekken?

De equipe die aan de beurt is om uit te werpen trekt de cirkel in beginsel rond het punt waar het but het laatst geldig lag. Als de cirkel daar niet kan of mag worden getrokken moet de equipe de cirkel verplaatsen naar een wel mogelijke en toegestane plaats die zo dicht mogelijk bij de voorgeschreven plaats ligt. Als de equipe vanaf hier het but op tenminste zes meter kan uitwerpen is deze cirkel bruikbaar. Als het onmogelijk is om het but ook op tien meter uit te werpen, mag de equipe de cirkel verplaatsen, in de richting die staat beschreven in het ISP. Dit is echter niet verplicht.

Als de equipe besluit te cirkel inderdaad zo te verplaatsen, mag zij zover naar achter gaan als nodig is om het but op tien meter te kunnen uitwerpen. Minder ver mag ook, maar niet verder. Zodra er tenminste één richting is waarin het but op tien meter kan worden uitgeworpen, mag je de cirkel niet verder verplaatsen.

Als de cirkel eenmaal getrokken is, heeft de equipe de gebruikelijke drie kansen om het but op een toegestane afstand uit te werpen. Lukt dit haar niet, dan is de tegenstander aan de beurt. Deze mag, voor hij gaat uitwerpen, de cirkel alsnog terugtrekken of verder terugtrekken (tot dezelfde maximale afstand). Doet de equipe dit niet direct, dan kan de cirkel in deze werpronde niet meer worden verplaatst, door geen van beide partijen.

De genoemde afstanden van 6 en 10 meter kunnen voor jeugdspelers anders zijn.

Waar trek ik de cirkel als het but zojuist is uitgeschoten?

Is dat op de plaats waar het but het laatst stil lag, zo dicht mogelijk bij de plaats waar het but het terrein heeft verlaten, of wordt de cirkel uit de vorige werpronde gebruikt?

Vroeger was het laatste antwoord het juiste, vanwege een incorrecte vertaling van het ISP. In die vertaling was „la mène est nulle” (artikel 13, onder 1) onterecht

vertaald als „de mène is ongeldig“. Correct zou zijn geweest: „de mène is onbeslist“ (destijds spraken we nog niet van „werpronde“). Omdat de werpronde toen ongeldig werd verklaard, werd hij in zijn geheel opnieuw gespeeld, en bleef de cirkel dus op de oude plaats.

In de nieuwe vertaling geldt de werpronde wel degelijk als gespeeld, zij het onbeslist. Dus wordt er een nieuwe cirkel getrokken. Artikel 7 zegt dan onder meer: "In de volgende werpronde wordt het but uitgeworpen vanuit een werpcirkel die geplaatst of getekend wordt rond het punt waar het lag aan het einde van de vorige werpronde, (...)"De cirkel wordt dus getrokken op de plaats waar het but lag voordat het werd uitgeschoten. Het doet er niet toe waar het zich het laatst (rollend of vliegend) bevond of over de uitlijn ging.

Hoeveel tijd heb ik voor het uitwerpen van het but?

Artikel 7 behandelt eerst de drie worpen met het but waarop een equipe recht heeft, en stelt dan: "De toegestane tijd voor het uitvoeren van deze drie worpen is ten hoogste 1 minuut".

Er is verwarring mogelijk of deze ene minuut geldt voor elk van de worpen afzonderlijk, of voor de drie worpen gezamenlijk. In artikel 20 wordt dit in nagenoeg dezelfde bewoordingen vastgelegd voor het werpen van een boule: "Zodra het but is uitgeworpen heeft een speler ten hoogste één minuut om zijn boule te werpen. De tijd gaat in zodra het but of de laatst geworpen boule tot stilstand is gekomen".

De reglementencommissie stelt vast dat de minuut in artikel 7 bedoeld is voor de drie worpen gezamenlijk. Indien de drie worpen ongeldig zijn krijgt de andere partij gelegenheid tot het uitgooien van het but. De tijd gaat dan opnieuw in gerekend vanaf het moment dat het foutief geworpen but stil lag.

Natuurlijk moet elke regel in redelijkheid worden toegepast. Indien een scheidsrechter een meting moet doen omdat beide partijen het niet eens kunnen worden schort dat de tijd voor de duur van de meting op.

Artikel 8 Ongeldig uitwerpen van het but

Als het but bij het uitwerpen wordt tegengehouden door de scheidsrechter, een speler, een toeschouwer, een dier of enig bewegend voorwerp, is het ongeldig en moet het opnieuw worden uitgeworpen; de uitworp telt dan niet mee voor het aantal van drie waarop de equipe recht heeft.

Na het uitwerpen van het but en van de eerste boule mag de tegenstander nog altijd de geldigheid van de ligging van het but betwisten. Als het bezwaar terecht blijkt, worden het but en de boule opnieuw gespeeld.

Om het but opnieuw te kunnen uitwerpen moeten beide equipes het erover eens zijn dat het ongeldig lag, of de scheidsrechter moet dat hebben beslist. Als een equipe in strijd hiermee handelt, verliest zij het recht het but uit te werpen.

Heeft ook de tegenstander een boule geworpen, dan wordt het but geacht geldig te liggen en wordt er geen protest tegen de ligging meer in overweging genomen.

Team A werpt het but uit. Vervolgens plaatst team A de eerste boule. De boule raakt het but en verplaatst het naar een afstand van zeker meer dan 10 m. Kan team B dan de ligging nog betwisten?

Het lijkt duidelijk. In artikel 8 staat o.m.:

Na het uitwerpen van het but en van de eerste boule mag de tegenstander nog altijd de geldigheid van de ligging van het but betwisten. Als het bezwaar terecht blijkt, worden het but en de boule opnieuw gespeeld.

Heel vaak wordt dit artikel zo geïnterpreteerd, dat de tegenstander de positie van het but mag nameten zoals het na verplaatsing ligt. "Een scheidsrechter die erbij geroepen wordt kan immers ook niet anders dan de situatie beoordelen zoals die nu is."

Maar het is onjuist!

Voor het beantwoorden van de vraag of een but geldig is uitgeworpen, is de positie van het but na een reglementaire verplaatsing volstrekt irrelevant. Voor de geldigheid van het uitworp is alleen de ligging van het but vóór de verplaatsing van belang. Als die niet gemarkeerd is kan team B wel het recht hebben om de geldigheid van die ligging alsnog na te meten, maar dat is niet meer mogelijk. Met andere woorden team B kan zijn recht niet meer uitoefenen.

Het spreekt vanzelf dat ook een scheidsrechter die erbij geroepen wordt, geen mogelijkheid heeft om de geldigheid van de uitworp te beoordelen. Het gevolg daarvan is dat alleen de vraag aan de orde is of het but in zijn huidige positie geldig is (niet meer dan 20 m en niet geheel over een verlieslijn etc. [artikel9]). Is dat het geval dan moet gewoon door gespeeld worden.

Dit onderschrijft nog eens het belang van het markeren van het but voordat men een boule werpt. Een scheidsrechter die erbij geroepen wordt zou in dit geval een waarschuwing voor spelbederf kunnen overwegen voor het niet markeren van het but, eventueel zelfs aan beide partijen.

Artikel 9 Ongeldig worden van het but

Het but is ongeldig in de volgende zeven gevallen:

1. als het tijdens een werpronde wordt verplaatst naar niet-toegestaan terrein, zelfs als het daarna weer op toegestaan terrein terugkomt (een but op de uitlijn is geldig; het is pas ongeldig als het recht van boven gezien de uitlijn geheel is gepasseerd); een plas water waarin het but vrij drijft is niet-toegestaan terrein;
2. als het verplaatst is, en vanuit de werpcirkel niet meer zichtbaar is zoals in artikel 7 is beschreven (als het but achter een boule verscholen is, is het echter enkel op grond daarvan niet ongeldig; de scheidsrechter mag een boule tijdelijk wegnemen om na te gaan of het but zichtbaar is);
3. als het wordt verplaatst naar meer dan 20 m van de werpcirkel (voor senioren en junioren), of naar meer dan 15 m (voor jongeren), of naar minder dan 3 m;
4. als bij afgebakende terreinen het but een onmiddellijk naastgelegen terrein geheel heeft overschreden of de achterlijn passeert;
5. als het verplaatst en zoek is en niet binnen vijf minuten wordt gevonden;
6. als zich niet-toegestaan terrein bevindt tussen de werpcirkel en het but; of
7. als bij partijen op tijd het but buiten het toegewezen terrein wordt verplaatst.

Het but gaat over een afbakeningslijn. Blijft het dan geldig?

Als het but een afbakeningslijn passeert blijft het gewoon geldig. Het is verstandig het but dan meteen te markeren, omdat het in veel gevallen dicht bij boules van een andere partij komt te liggen.

Als dat zo is moet u wachten tot in die andere partij de reeds begonnen werpronde is afgemaakt (artikel 12). Daarna krijgt u de gelegenheid uw werpronde af te maken. Na de werpronde trekt u de cirkel weer binnen de afbakeningslijnen van het door u oorspronkelijk gebruikte gedeelte van het terrein.

Er is één belangrijke uitzondering. Als er sprake is van een terrein met meerdere, naast elkaar gelegen, parallelle banen (wat in Nederland meestal het geval is), dan wordt het but ongeldig zodra het de naastgelegen terrein geheel heeft overschreden. Meestal zal er dan sprake zijn van het overschrijden van een tweede afbakeningslijn

Het but kan ook te ver van de werpcirkel terechtkomen (zie artikel 9, lid 3), en is dan alsnog ongeldig.

De tweede lijn is uitlijn. Wat wordt hiermee bedoeld?

In de volksmond wordt nog wel eens gezegd dat de tweede lijn een uitlijn is, maar dit is een onjuiste aanduiding, die bovendien verwarring oplevert. In artikel 9 van het internationaal spelreglement petanque staat beschreven wanneer het but ongeldig wordt. Eén van die gevallen is:

(4.) als bij afgebakende terreinen het but een onmiddellijk naastgelegen terrein heeft overschreden of de achterlijn passeert.

Wat hier staat is dat het but uit is wanneer het over de achterlijn gaat (die lijn is dus altijd een verlieslijn bij parallel liggende banen), en als het twee banen verder terecht komt (het is de baan van de bureu helemaal gepasseerd).

Dat tweede geval komt er in feite op neer dat het but twee lijnen is gepasseerd. Waarom zeggen we dat dan niet zo? Dat is eenvoudig: door te spreken over het passeren van twee lijnen ontstaat verwarring. Veel mensen denken daardoor dat het but ook uit is als het een dubbele lijn heeft overschreden. Maar dit is dus niet zo. Wie artikel 9 (en trouwens ook artikel 18, waar het gaat over boules) goed leest begrijpt dat het gaat over het passeren van de naastgelegen baan, en dat het aantal lijnen dat wordt overschreden slechts een ezelsbruggetje is om de regel gemakkelijker te kunnen onthouden.

Artikel 10 Kleine obstakels

Het is de spelers verboden een klein obstakel dat zich op het terrein bevindt te verwijderen, te verplaatsen, in de grond te drukken of plat te stampen. De speler die het but gaat uitwerpen, mag niettemin de plek onderzoeken waar hij zijn boule wil laten neerkomen (de donnee), door daar ten hoogste drie keer met een van zijn boules op te kloppen. Bovendien mag een speler van de equipe die aan de beurt is, één inslag van een eerder gespeelde boule dichtmaken.

Spelers die zich niet houden aan deze regels, riskeren de sancties genoemd in artikel 34.

Mag ik tussen twee werprondes in gaten dicht maken?

In principe mag er, gedurende de gehele partij, niets aan het terrein worden veranderd. Hierop zijn enkele uitzonderingen. Dit zijn:

- 1. Iedere speler mag, voorafgaand aan het gooien van een boule, één inslag van een eerder geworpen boule dichtmaken (dit moet voorzichtig gebeuren, opdat niet "per ongeluk" meerdere zich dicht bij elkaar bevindende gaten tegelijk worden dichtgemaakt)*
- 2. Na het trekken van een cirkel is men verplicht om "oude" cirkels in de nabijheid van de nieuwe cirkel te verwijderen, om verwarring te voorkomen*
- 3. Spelers mogen but en boules markeren.*

Het is daarnaast toegestaan en ook verstandig om ook andere in de vorige werpronde bewust aangebrachte veranderingen van het terrein zoals de werpcirkel of markeringen weer weg te halen wanneer deze niet meer nodig zijn, om verwarring later te voorkomen. Het doet er niet toe of er sprake is van het begin of einde van een werpronde: deze uitzonderingen op de hoofdregel gelden altijd.

Door een schot komt een houtje in het veld terecht. Wat moeten we doen?

De oorspronkelijke vraag was wat er moet gebeuren als door een geschoten boule een houtje (dat is bedoeld voor het trekken van de cirkel en net buiten de lijnen ligt) in het veld terecht komt, misschien wel vlak bij het but.

Een houtje of ander voorwerp, dat door welke oorzaak ook tijdens een werpronde in het veld terecht komt, moet worden verwijderd, en wel direct. Dat is in zekere mate vergelijkbaar met het laten vallen van bijvoorbeeld een puntenteller of een meetlint. Die laat je het ook niet liggen, maar raap je direct op.

Mag een speler die een boule gaat werpen de plaats van zijn donnee onderzoeken en op welke wijze?

Deze vraag heeft betrekking op de inhoud van artikel 10. In dit artikel worden 4 punten geregeld:

- 1. Het is de spelers verboden een klein obstakel dat zich op het terrein bevindt te verwijderen, te verplaatsen, in de grond te drukken of plat te stampen.*
- 2. De speler die het but gaat uitwerpen, mag niettemin de plek onderzoeken waar hij zijn boule wil laten neerkomen (de donnee), door daar ten hoogste drie keer met een van zijn boules op te kloppen.*
- 3. Bovendien mag een speler van de equipe die aan de beurt is, één inslag van een eerder gespeelde boule dichtmaken.*
- 4. Spelers die zich niet houden aan deze regels, riskeren de sancties genoemd in artikel 34.*

Punt 1 is volstrekt duidelijk. Er mag niets aan het terrein veranderd worden. Zelfs de schijn van verandering wordt uitgesloten. Er zijn twee uitzonderingen: De speler die het but gaat uitwerpen mag de plaats van zijn donnee onderzoeken door 3 keer op de grond te tikken, en een speler van de equipe die aan de beurt is mag één eerder gemaakte inslag dichtmaken.

In feite zijn er nog vier uitzonderingen:

- 1. Als er geen kunststof cirkels gebruikt worden moet je een cirkel trekken;*
- 2. Je mag een of meer merktekens aanbrengen om een liggend but of boule, of een eventuele kunststof cirkel te markeren;*
- 3. Je mag een niet (meer) gebruikte cirkel of merkteken weer verwijderen.*
- 4. Je moet het oppervlak van een gebruikte cirkel die je hebt schoongeveegd herstellen.*

Het onderzoeken van de plaats van de donnee is bovendien beperkt tot de speler die het but uitgooit. Andere spelers hebben dat recht dus niet.

Wat je vervolgens nog al eens spelers ziet doen en wat zeker niet mag is met een voet de plaats van je donnee schoon vegen en er voor de zekerheid nog maar even met de voet op tikken. Dat is rechtstreeks in strijd met wat in het eerste punt bepaald is. De speler, of een van zijn medespelers mag wel één inslag dichtmaken. Maar, dan moet er a. natuurlijk wel een inslag zijn en b. niet meer doen dan noodzakelijk is om het gat te dichten. Dus ook niet aanstampen!

Als laatste punt stelt de regelgever vast dat overtreding van deze regel zo ernstig is, dat er direct een sanctie kan volgen.

Artikel 10bis Vervanging van but of boule

Het but of een boule mag tijdens een partij slechts in de volgende gevallen worden vervangen:

1. als het but of een boule zoek is en niet binnen vijf minuten wordt gevonden; of
2. als het but of een boule in stukken breekt: in dat geval bepaalt het grootste stuk de ligging; als er in de werpronde nog boules gespeeld moeten worden, wordt het but of de boule — indien nodig na meting — onmiddellijk vervangen door een but of een boule van (ongeveer) dezelfde diameter; in de volgende werpronde mag de betreffende speler ook de hele set boules vervangen.

Artikel 11 Verborgen of verplaatst but

Als het but tijdens een werpronde onverwachts wordt bedekt door een boomblad of een papiertje, wordt dat verwijderd.

Als het but in beweging komt, bijvoorbeeld door de wind of de helling van het terrein, of per ongeluk door de scheidsrechter, een speler, een toeschouwer, een boule of een but uit een andere partij, een dier of enig bewegend voorwerp wordt verplaatst, wordt het teruggelegd op zijn oorspronkelijke plaats, mits deze was gemarkeerd.

Om onenigheid te voorkomen moeten spelers de plaats van het but markeren. Protesten met betrekking tot niet-gemarkeerde butts en boules worden niet in overweging genomen.

Wordt het but verplaatst door een boule uit dezelfde partij, dan blijft het geldig.

Wat moet ik doen als tijdens de werpronde bij het meten het but wordt verplaatst?

In de tweede alinea van artikel 11 staat duidelijk beschreven wat er met een bewogen but moet gebeuren: als deze is gemarkeerd, dan wordt deze teruggelegd.

Het terugleggen is - zelfs als de ligging van het but gemarkeerd was - niet altijd

eenvoudig. Als het om millimeters gaat is een markering meestal niet precies genoeg. Men moet proberen in onderling overleg en met sportiviteit een oplossing te vinden.

Indien een but bij een meting wordt bewogen is er sprake van een bijzondere situatie. Er was namelijk nog geen overeenstemming over de „waarde” van de te meten boules (beter of slechter dan een boule van de tegenstander). Artikel 27 bepaalt dat de boule van degene die de meetfout heeft gemaakt per definitie slechter ligt dan de andere te meten of gemeten boule, ongeacht de werkelijke ligging voorafgaand aan het bewegen. Als de werpronde nog niet is afgelopen, is het dan ook aan te bevelen de but terug te leggen in een zodanige positie dat de boule van degene die de meetfout maakt inderdaad nét niet op punt ligt ten opzichte van de andere gemeten boule, zodat de positie van de boules ten opzicht van de but overeenkomt met de nu geldige „volgorde”.

Wat voor gevolgen dit heeft met betrekking tot het spelverloop is bij het terugleggen nog niet van belang. Dit wordt dan ook niet hier geregeld, maar in artikel 15. Als het er bij de meting om gaat te bepalen wie er als 2e of 3e ligt, is de situatie immers volstrekt anders dan wanneer gemeten moet worden wie op punt ligt.

Artikel 12 But in ander spel

Als het but tijdens een werpronde naar een ander terrein wordt verplaatst (al dan niet afgebakend), blijft het geldig, tenzij artikel 9 van toepassing is.

Als het but terecht komt op een terrein waar een andere partij gespeeld wordt, wachten de spelers die met het verplaatste but spelen indien nodig tot de spelers van de andere partij hun werpronde hebben beëindigd, en maken daarna hun eigen werpronde af.

Alle betrokken spelers dienen geduld en hoffelijkheid te betrachten.

De equipes spelen de volgende werpronde op het aanvankelijk gebruikte terrein en het but wordt uitgeworpen vanaf het punt vanwaar het verplaatst werd, overeenkomstig de voorwaarden uit artikel 7.

Artikel 13 Puntentelling bij ongeldig geworden but

Als het but tijdens een werpronde ongeldig wordt, kunnen zich de volgende drie gevallen voordoen:

1. beide equipes hebben nog boules te spelen: de werpronde eindigt onbeslist;
2. slechts één equipe heeft nog boules te spelen: deze equipe krijgt zoveel punten als zij nog boules te spelen heeft; en
3. geen van beide equipes heeft nog boules te spelen: de werpronde eindigt onbeslist.

Artikel 14 Tegengehouden but

1. Als het but, na te zijn weggeschoten, door een toeschouwer of de scheidsrechter wordt tegengehouden of van richting veranderd, blijft het liggen waar het tot stilstand komt.
2. Als het but, na te zijn weggeschoten, door een speler die zich bevindt op toegestaan terrein wordt tegengehouden of van richting veranderd, heeft zijn tegenstander de keuze uit:

- a. het but te laten liggen op zijn nieuwe plaats;
- b. het but terug te leggen op zijn oorspronkelijke plaats; en
- c. het but neer te leggen in het verlengde van de lijn van zijn oorspronkelijke naar zijn nieuwe plaats, op ten hoogste 20 m afstand van de cirkel (15 m voor jongeren), en zo dat het zichtbaar is.

Om b. of c. te kunnen kiezen moet de plaats van het but tevoren gemarkeerd zijn geweest. Als dat niet het geval is, blijft het but liggen op zijn nieuwe plaats.

- 3. Als het but wordt weggeschoten, op niet-toegestaan terrein terechtkomt, en weer op het terrein terugkomt, wordt het als ongeldig beschouwd en worden de regels van artikel 13 toegepast.

Moet een but altijd gemarkeerd zijn om het te mogen terugleggen?

Nee, niet altijd. Of dit moet, dan wel mag, is afhankelijk van de reden waarom het but teruggelegd wordt. Er zijn verschillende artikelen in het ISP waarin sprake is van het terugleggen van het but of van boules. Deze worden hieronder behandeld:

Artikel 11 gaat over alle van buiten komend onheil. Een volgens dit artikel verplaatst but moet dus worden teruggelegd, maar alleen als het was gemarkeerd. Zo niet, dan blijft het op de nieuwe plaats liggen.

Artikel 14 gaat over buts die door een speler worden tegengehouden. Een volgens dit artikel tegengehouden but mag dus door zijn tegenstander eventueel worden teruggelegd, maar alleen als het was gemarkeerd. Zo niet, dan blijft het op de nieuwe plaats liggen.

Artikel 18 regelt de situatie waarin een ongeldig geworden boule in het speelveld terugspringt. Het gaat hier zowel om het but als om de boules. Alles wat na het ongeldig worden van een boule verplaatst wordt moet worden teruggeplaatst. Pas op, dat geldt dus niet voor een boule of but dat verplaatst werd voordat de boule ongeldig werd.

Artikel 21 is vergelijkbaar met artikel 11 alleen handelt het hier over boules. Als een boule wordt verplaatst door van buiten komend onheil, moet die worden teruggelegd. Er is alleen een aanbeveling de boules te markeren.

Artikel 22 gaat over specifieke strafwaardige acties van spelers. Een volgens dit artikel verplaatst but (of boule) moet dus altijd, zo nauwkeurig mogelijk, op zijn plaats worden teruggelegd, ongeacht of deze was gemarkeerd. Dit kan worden gezien als een extra straf (die verder bestaat uit het ongeldig verklaren van de gespeelde boule).

Artikel 23 ten slotte gaat over andere onreglementaire acties van spelers. Een volgens dit artikel verplaatst but (of boule) mag dus worden teruggelegd, maar alleen als het was gemarkeerd. Zo niet, dan blijft het op de nieuwe plaats liggen.

Samengevat voor zowel but als boule:

Art.	Situatie	Gemarkeerd	Niet gemarkeerd
11	But verplaatst	Terugleggen verplicht	Terugleggen verboden
14	But tegengehouden	Terugleggen toegestaan	Terugleggen verboden
22	But verplaatst door andermans boule	Terugleggen verplicht	Terugleggen verplicht

23	But verplaatst door onreglementaire boule	Terugleggen toegestaan	Terugleggen verboden
18	Boule verplaatst door ongeldige boule	Terugleggen verplicht	Terugleggen verplicht
21	Boule verplaatst door andere oorzaak	Terugleggen verplicht	Terugleggen verplicht
22	Boule verplaatst door andermans boule	Terugleggen verplicht	Terugleggen verplicht
23	Boule verplaatst door onreglementaire boule	Terugleggen toegestaan	Terugleggen verboden

Zoals men kan zien zijn de regels onduidelijk, en niet bepaald consequent. Niettemin heeft de reglementencommissie bepaald dat zij zoals hierboven weergegeven moeten worden toegepast. Zij heeft hier gekozen voor een letterlijke lezing van het ISP.

Boules

Artikel 15 Werpen van boules

De eerste boule van een werpronde wordt geworpen door een speler van de equipe die de toss heeft gewonnen of als laatste punten heeft behaald. Daarna werpt steeds de equipe die niet op punt ligt.

De speler mag van geen enkel voorwerp gebruik maken noch een streepje op de grond aanbrengen, om zijn boule te geleiden of de plaats te markeren waar hij zijn boule wil laten neerkomen. Wanneer hij zijn laatste boule werpt, mag hij in zijn andere hand geen extra boule houden.

Boules moeten een voor een geworpen worden.

Eenmaal geworpen boules mogen niet opnieuw worden geworpen. Boules moeten echter opnieuw worden geworpen als zij onderweg van de werpcirkel naar het but zijn tegengehouden of uit hun koers zijn geraakt door een boule of een but uit een andere partij, door een dier, door enig bewegend voorwerp, en in het geval genoemd in de tweede alinea van artikel 8.

Het is verboden de boules of het but te bevochtigen.

Een speler moet, vóór hij een boule werpt, deze ontdoen van elke eraan klevende substantie. Een speler die zich niet aan deze regel houdt, riskeert de sancties genoemd in artikel 34.

Als de eerste boule op niet-toegestaan terrein terechtkomt, moet de tegenstander zijn eerste boule spelen; daarna spelen beiden om de beurt, zolang er geen boule op toegestaan terrein ligt.

Als er als direct of indirect gevolg van schieten geen enkele boule meer op toegestaan terrein ligt, gelden de regels van artikel 28.

Hoe gooi ik een boule? Welke techniek mag ik gebruiken?

Het enige werp technische voorschrift in de reglementen handelt over de positie van de voeten gedurende het werpen (artikel 6). Ook artikel 15 is in deze context lezenswaardig. Verder zijn er geen regels die voorschrijven hoe u uw boule moet gooien.

Nadat het but is uitgeworpen, gaat van beide equipes de eerst geworpen boule uit. Wie moet nu gooien?

Het antwoord op deze vraag is letterlijk te vinden in artikel 15, 7de alinea:

"Als de eerste boule op niet-toegestaan terrein terecht komt, moet de tegenstander zijn eerste boule spelen; daarna spelen beiden om de beurt, zolang er geen boule op toegestaan terrein ligt".

De equipe die het but had uitgeworpen is dus weer aan de beurt.

En wat als de eerste boule wordt uitgeschoten?

Een verwant probleem is het geval waarbij de eerste boule wél „in“ blijft, maar met de tweede boule wordt uitgeschoten, waarbij de 2de boule ook uit gaat. Dit geval wordt beschreven in artikel 15 in de 8ste alinea, die luidt:

"Als er als direct of indirect gevolg van schieten geen enkele boule meer op toegestaan terrein ligt, gelden de regels van artikel 28."

Artikel 28 behelst dat bij het gelijk liggen van boules de equipe die de laatste boule heeft gegooid eerst nog een keer moet gooien, en vervolgens beide equipes om-en-om totdat een boule op punt ligt. Dit geval wordt vaak samengevat met „de boule is niet verbeterd“.

Artikel 16 Gedrag van spelers en toeschouwers

Gedurende de tijd die een speler reglementair ter beschikking staat om zijn boule te werpen, moeten de toeschouwers en andere spelers stil zijn.

De tegenstanders mogen niet lopen, gebaren, of iets anders doen dat de speler af zou kunnen leiden. Alleen zijn medespelers mogen zich tussen de werpcirkel en het but bevinden.

De tegenstanders moeten zich voorbij het but of achter de speler bevinden, in beide gevallen zijwaarts van de speelrichting, en bovendien op tenminste 2 m afstand van but en speler.

Spelers die zich niet houden aan deze regels kunnen worden gediskwalificeerd als zij, na een officiële waarschuwing van de scheidsrechter, volharden in hun gedrag.

Waar mag je als spelers staan?

Zoals beschreven in de derde alinea mogen de tegenstanders niet zomaar overal

staan. Waar wel wordt duidelijk aan de hand van het onderstaande plaatje.

Aan de onderkant is de (oranje) werpcirkel getekend; bovenaan ligt het (oranje) but. Tussen cirkel en but is een lijn getrokken; deze geeft de speelrichting aan.

De tegenstanders moeten zich voorbij het but of achter de speler bevinden. Dus de hele ruimte tussen de twee verticale lijnen is verboden gebied.

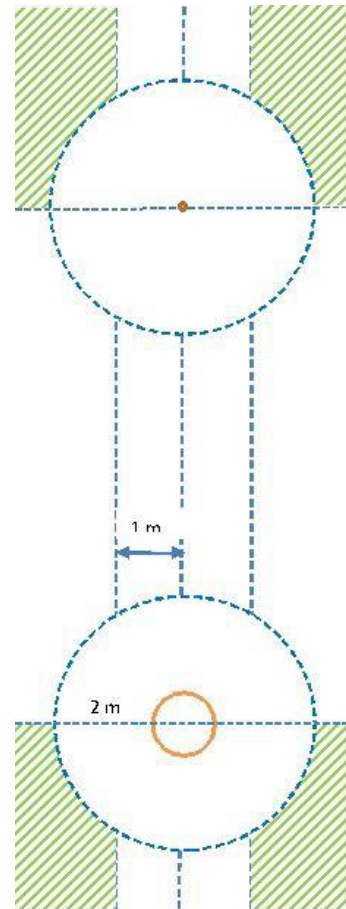
Ze moeten een afstand van tenminste twee meter tot but en speler in acht nemen. Dus binnen de cirkels mogen zij ook niet staan.

Ten slotte, en die regel staat het minst duidelijk in de spelregels, moeten zij zijwaarts staan van de speelrichting. Ze moeten dus enige afstand bewaren tot de middelste horizontale lijn. Welke afstand precies staat niet in artikel 16; de reglementencommissie adviseert scheidsrechters om hier één meter aan te houden.

De vier groen gearceerde gebieden zijn dus eigenlijk de enige plaatsen waar je mag staan als je tegenstander een boule gaat gooien. Andere plaatsen zijn niet toegestaan, zelfs niet als je buiten het speelveld gaat staan.

Ten slotte nog het volgende: als je tegenstander er geen probleem mee heeft, mag je in principe overal staan. Bovendien is er soms geen mogelijkheid om op een toegestane plaats te gaan staan, gezien de wijze waarop (binnen)banen soms zijn aangelegd. Als dit het geval is, zou de scheidsrechter hierover vóór aanvang van het toernooi een opmerking kunnen plaatsen.

Voor medespelers bestaan geen regels. Medespelers mogen dus in principe overal staan.

Artikel 17 Oefenen; boules die het afgebakende terrein verlaten

Tijdens een partij mag niet worden geoefend. Een speler die zich niet aan deze regel houdt, riskeert de sancties genoemd in artikel 34.

Boules die tijdens de werpronde het afgebakende terrein verlaten, blijven geldig (tenzij artikel 18 van toepassing is).

Is oefenen op een naastgelegen terrein toegestaan?

Artikel 17 maakt duidelijk dat dit geldt voor spelers die met een partij bezig zijn. De regel is niet bedoeld voor spelers die zijn uitgespeeld en tussen twee partijen willen oefenen. Als dat bedoeld was zou in de tweede zin niet worden gesproken over een speler, maar over een deelnemer aan het toernooi.

Op dezelfde wijze moet artikel 16 worden gelezen. Met "andere spelers" worden de spelers die bij dezelfde partij betrokken zijn bedoeld als de speler die zijn boule gaat werpen.

Het is dus voor deelnemers aan het toernooi niet verboden om op een naastgelegen

terrein te oefenen. Uitgangspunt van artikel 16 is echter wel dat een speler die een boule gaat werpen niet mag worden afgeleid. Het zou dan raar zijn dit wel van toeschouwers en medespelers te verlangen en niet van deelnemers aan een toernooi die op dat moment niet met een partij bezig zijn. Van deze personen mag in ieder geval worden verlangd dat zij rekening houden met de lopende partij.

Wanneer men wil oefenen, doe dit dan zodanig dat anderen daar geen last van hebben. Oefenen heeft immers vaak een heel ander ritme dan het spelen van een partij.

Natuurlijk kan de organisator van een toernooi, de wedstrijdleader of de scheidsrechter altijd verordonneren dat het oefenen van tireren niet mag, of op een ander aangewezen terrein of speelveld moet gebeuren, dit komt vaak de sfeer ten goede.

Wanneer een speler zich tijdens een partij gehinderd voelt door het oefenen op een naastgelegen terrein, zou die kunnen beginnen met de tireur gewoon netjes te vragen ermee op te houden. Vaak heeft deze niet in de gaten dat iemand anders er last van heeft en houdt hij er direct mee op. Niet op grond van een regel, maar uit respect voor degenen die nog aan het spelen zijn. En als zo iemand er dan toch mee doorgaat, dán zou men de scheidsrechter kunnen roepen. Deze mag de tireur verplichten ermee op te houden, als hij ook vindt dat het erg hinderlijk is. Maar niet omdat het verboden zou zijn!

Artikel 18 Ongeldig geworden boules

Een boule is ongeldig zodra hij op niet-toegestaan terrein terechtkomt. Een boule op de uitlijn is geldig. De boule is pas ongeldig als hij de uitlijn geheel is gepasseerd, dat wil zeggen als hij, recht van boven bezien, geheel voorbij de uitlijn ligt. Dit geldt evenzo als bij afgebakende terreinen de boule een onmiddellijk naastgelegen terrein geheel heeft overschreden.

Als de boule vervolgens op het terrein terugkomt, hetzij vanwege de helling van het terrein, hetzij na contact met een bewegend of stilstaand voorwerp, wordt hij meteen uit het spel genomen, en alles wat hij na het overschrijden van de uitlijn heeft verplaatst wordt op zijn oorspronkelijke plaats teruggelegd.

Een ongeldige boule moet meteen worden opgeraapt en voor de betreffende werpronde uit het spel worden genomen. Als dat niet gebeurt, wordt hij automatisch geldig zodra de tegenpartij een boule gespeeld heeft.

Een boule komt terug van niet-toegestaan terrein. Hoe gaan we hier mee om?

Het lijkt alsof er in de derde alinea van artikel 18 een tegenspraak staat.

Stel: er wordt getireerd, de boule komt tegen de achterbalk, en komt vervolgens terug het veld in. De boule moet nu meteen worden opgeraapt en uit het spel worden genomen. Niettemin is het blijkens de daaropvolgende zin mogelijk dat hij niet uit het spel wordt genomen.

De reglementencommissie interpreteert artikel 18 als volgt:

Meteen betekent ook meteen. Als de ongeldige boule zou blijven liggen vormt deze een obstakel in het veld dat weer van invloed kan zijn op het resultaat van de volgende worp. Niemand kan dus claimen dat de boule nog wel even mag blijven liggen. De tireur kan wel een voorkeur hebben, maar heeft absoluut geen recht!

Niettemin zou het kunnen voorkomen dat de boule om enige reden niet tijdig kan worden weggenomen, bijvoorbeeld omdat de tireur direct nog een keer schiet. In dat geval kan de boule later alsnog uit het veld worden genomen. Maar deze laatste mogelijkheid is niet onbeperkt: als de tegenstander een volgende boule speelt wordt de „ongeldige” boule weer geldig.

Is een boule die tegen de zijwand of een staander van een hal wordt gespeeld nog geldig?

De organisator heeft in dezen een keuze: hij moet kiezen of het toegestaan terrein aan de zijkant begrensd is of niet.

Als hij ervoor kiest het terrein te begrenzen door vóór de zijwand een uitlijn te leggen (artikel 5, minstens 30 cm voor het verst uitstekende punt). In dat geval is een boule die de zijwand raakt ongeldig.

Als hij ervoor kiest om het terrein aan de zijkant niet te begrenzen, legt hij geen uitlijn, en is het de spelers toegestaan om via de zijwand te spelen.

Voor staanders geldt precies hetzelfde De organisator kan ervoor kiezen deze tot niet-toegestaan terrein verklaren door een uitlijn te leggen. In dat geval is een boule die de zijwand raakt ongeldig. Zo niet, dan kan via de staander gespeeld worden.

Het verdient volgens de reglementencommissie de voorkeur om de staanders gewoon deel van het spel te laten uitmaken door er geen belijning omheen aan te brengen. Hiervoor geldt, net als voor de zijwand uit de vorige alinea, dat een boule ze gewoon mag raken zonder ongeldig te worden.

Huisregels van verenigingen die stellen dat het „raken” van bepaalde obstakels een boule ongeldig maakt, zijn onjuist en leiden tot onnodige discussies en spelbederf.

Merk ten slotte op dat de scheidsrechter te allen tijde het recht heeft de beslissing van de organisator terug te draaien, en hem te manen de benodigde belijning alsnog weg te halen dan wel aan te brengen. Reden hiervoor kan bijvoorbeeld zijn dat hij de keuze van de organisator onveilig acht.

Is het dak van onze hal een obstakel?

Bij een poging om het but (in een hal) uit te schieten gaat dit, binnen de uitlijnen, tegen het plafond en komt terug in het speelveld. De tegenstander zegt dat het but hiermee ongeldig is geworden. Is dat ook zo?

Nee!

Het dak moet worden beschouwd als een „gewoon” obstakel, net als bijvoorbeeld een tak van een boom. Het is dan ook zelfs toegestaan om het dak te gebruiken, tenzij de plaats waar het dak wordt geraakt slechts bereikt kan worden na een overschrijding (door de lucht) van een uitlijn.

Artikel 19 Tegengehouden boules

Als een boule na het werpen wordt tegengehouden of van richting veranderd door een toeschouwer of door de scheidsrechter, blijft hij liggen op zijn nieuwe plaats.

Als een boule na het werpen wordt tegengehouden of onopzettelijk van richting veranderd door een speler van de equipe waartoe deze boule behoort, is hij ongeldig.

Als een geplaatste (gepointeerde) boule wordt tegengehouden of onopzettelijk van richting veranderd door een tegenstander, beslist de speler de boule opnieuw te werpen of hem te laten liggen op zijn nieuwe plaats.

Als een geschoten (getireerde) of weggeschoten boule wordt tegengehouden of onopzettelijk van richting veranderd door een speler, mag zijn tegenstander beslissen:

1. de boule te laten liggen op zijn nieuwe plaats; of
2. de boule neer te leggen in het verlengde van de lijn van zijn oorspronkelijke plaats naar de plek waar hij tot stilstand is gekomen, maar uitsluitend op toegestaan terrein en op voorwaarde dat zijn oorspronkelijke plaats was gemarkeerd.

Een speler die een bewegende boule met opzet tegenhoudt, wordt onmiddellijk uitgesloten van de rest van de partij, en met hem zijn equipe.

Artikel 20 Toegestane speeltijd

Zodra het but is uitgeworpen heeft een speler ten hoogste één minuut om zijn boule te werpen. De tijd gaat in zodra het but of de laatst geworpen boule tot stilstand is gekomen, dan wel zodra een eventuele meting verricht is.

Deze regels zijn na elke werpronde ook van toepassing op het uitwerpen van het but, dat wil zeggen 1 minuut voor de drie worpen.

Een speler die zich niet aan deze speeltijd houdt, riskeert de sancties genoemd in artikel 34.

Artikel 21 Verplaatste boules

Als een stilliggende boule door bijvoorbeeld de wind of de helling van het terrein verplaatst wordt, wordt hij teruggelegd op zijn oorspronkelijke plaats. Dit gebeurt ook als de boule per ongeluk verplaatst wordt door toedoen van een speler, de scheidsrechter, een toeschouwer, een dier of enig bewegend voorwerp.

Om onenigheid te voorkomen moeten spelers de plaats van de boules markeren. Protesten met betrekking tot niet-gemarkeerde boules worden niet in overweging genomen; de scheidsrechter zal zich louter baseren op de feitelijke ligging van de boules op het terrein.

Als echter een boule wordt verplaatst als gevolg van een in deze partij geworpen boule, blijft hij wel geldig.

Wat moet ik doen als bij het meten tijdens de werpronde de boule wordt verplaatst?

In de eerste alinea van artikel 21 staat duidelijk beschreven wat er met een verplaatste boule moet gebeuren: deze wordt altijd teruggelegd. Waar precies is een kwestie van overleg tussen de equipes. Dit wordt vergemakkelijkt als de plaats van de boules was gemarkeerd (2e alinea), maar ook als niet was gemarkeerd wordt teruggelegd.

Overigens is terugleggen, zelfs als er was gemarkeerd, niet altijd even eenvoudig. Als het om millimeters gaat is een markering meestal niet precies genoeg. In het geval van een bij het meten bewogen boule of but is men dan ook vaak afhankelijk van de sportiviteit van de tegenstander.

Indien een boule bij een meting wordt bewogen is er sprake van een bijzondere situatie. Er was namelijk nog geen overeenstemming over de „waarde” van de

boule (beter of slechter dan een boule van de tegenstander). Artikel 27 bepaalt bij het vaststellen van de punten aan het einde van de werpronde dat de boule van degene die de meetfout heeft gemaakt per definitie slechter ligt dan de andere te meten of gemeten boule, ongeacht de werkelijke ligging voorafgaand aan het bewegen. Als de werpronde nog niet is afgelopen, is het naar analogie daarvan aan te bevelen de boule terug te leggen in een zodanige positie dat deze inderdaad n t niet op punt ligt ten opzichte van de andere gemeten boule.

Wat voor gevolgen dit heeft met betrekking tot het spelverloop is bij het terugleggen nog niet van belang. Dit wordt dan ook niet hier geregeld, maar in artikel 15. Als het er bij de meting om gaat te bepalen wie er als 2e of 3e ligt, is de situatie immers volstrekt anders dan wanneer gemeten moet worden wie op punt ligt.

Artikel 22 Werpen van andermans boules

Een speler die met een boule van een ander speelt, krijgt een officiële waarschuwing. De geworpen boule blijft niettemin geldig, maar wordt, indien nodig na meting, onmiddellijk vervangen.

Ingeval van herhaling in de loop van de partij wordt de boule van de speler die de fout maakte ongeldig verklaard, en alles wat als gevolg daarvan is verplaatst, wordt op zijn oorspronkelijke plaats teruggelegd.

Artikel 23 Onreglementair gespeelde boules

Een boule die in strijd met de regels wordt geworpen is ongeldig en alles wat als gevolg daarvan is verplaatst, wordt op zijn oorspronkelijke plaats teruggelegd, mits deze was gemarkeerd.

De tegenstander mag echter de voordeelregel toepassen en de worp alsnog geldig verklaren. De geworpen boule blijft dan geldig, en alles wat als gevolg van de worp is verplaatst, blijft op zijn nieuwe plaats liggen.

Wat is de regel als  n van equipes voor zijn beurt gooit?

In artikel 15 staat een van de basisprincipes van het spel. Kort samengevat: Als de eerste boule is gespeeld, is de andere equipe aan de beurt om te spelen. Uitgangspunt is dat vervolgens telkens de equipe die niet op punt ligt aan beurt is om te spelen. Wat nu als het equipe dat als beste ligt de volgende boule speelt, terwijl de tegenstander nog boules heeft?

Nergens staat in de spelregels uitdrukkelijk wat de consequentie hiervan is. Maar, als het werpen van een boule, zoals in dit geval, ingaat tegen het basisprincipe van het spel, kan er alleen maar sprake zijn van een onreglementair gespeelde boule.

In artikel 23 is vervolgens bepaald dat een onreglementair gespeelde boule ongeldig is en dat alles wat als gevolg daarvan is verplaatst - in principe - op zijn oorspronkelijke plek dient te worden teruggelegd. De tegenstander heeft daarnaast de mogelijkheid om de "voordeelregel" toe te passen. Dan wordt de onreglementair geworpen boule is geldig en alles wat als gevolg van de worp is verplaatst behoudt zijn nieuwe positie.

Wanneer beide equipes nog boules te spelen hebben moet de equipe die gaat gooien dus zeker weten dat hij aan de beurt is. Mocht een van de equipes daaraan twijfelen dan moet eventueel nagemeten worden.

In artikel 34 is bepaald welke sancties er kunnen staan op het niet naleven van de spelregels.

Nu kan het natuurlijk zo zijn dat beide equipes zich hebben vergist in de situatie; zonder te twijfelen, maar ook zonder te meten, gooide de verkeerde equipe. Het in deze situatie toepassen van artikel 23 is volgens de regels, maar heeft wellicht iets onredelijks. Toch is het de enige optie.

Wat als iemand expres doet alsof hij geen boules meer heeft, of alsof hij op punt ligt?

Een speler mag zijn boule pas gooien nadat deze zichzelf ervan overtuigd heeft dat de tegenpartij niet aan de beurt is om te gooien, dus ofwel op punt ligt, ofwel geen boules meer heeft. Als iemand zijn boule desondanks toch werpt, is deze boule ongeldig en moet worden verwijderd. De verantwoordelijkheid voor het al dan niet spelen is hier erg belangrijk.

De tegenpartij heeft de sportieve plicht om, als het erop lijkt dat de andere partij onterecht een boule wil gaan gooien, dit kenbaar te maken. Als zij dit (bewust of onbewust) nalaat, is zij in overtreding, maar opzet is (helaas) zelden aan te tonen. Als de scheidsrechter hier echter, in de loop van het toernooi of de partij, een patroon ontwaart, kan deze hier, naar eigen inzicht, wel degelijk tegen optreden.

Wat moet je doen als er méér dan één boule ten onrechte is geworpen?

Bijvoorbeeld: een equipe speelt drie boules op rij terwijl zij niet aan de beurt was. Mogen die dan alle drie uit het spel worden gehaald?

De reglementencommissie is van mening dat dit niet het geval is. Hoewel artikel 18 het in de laatste alinea heeft over de tegenstander die een boule moet spelen om de voorgaande boule geldig te doen zijn, is de reglementencommissie van mening dat het niet ingrijpen de andere equipe medeschuldig maakt. Het is rechtvaardig om slechts de laatste onreglementaire boule uit het spel te halen en de overige als geldig te beschouwen. Door niet te protesteren heeft de tegenstander immers impliciet de voordeelregel toegepast.

Dit antwoord is helaas niet absoluut. Om een geworpen boule überhaupt af te kunnen keuren moet je daartoe namelijk wel de kans krijgen. Als die kans niet wordt geboden, doordat een speler zijn boules snel achtereen speelt, kunnen diens eerdere boules alsnog worden afgekeurd, dit eventueel ter beoordeling van de scheidsrechter, die hierbij uiteraard de sportiviteit sterk zal laten meewegen.

Overigens gold tussen april 2009 en januari 2011 (in de edities april 2009 en mei 2010 van het internationaal spelreglement petanque) een andere regel. Toen luidde artikel 23:

Artikel 23 Boules gespeeld vanuit de verkeerde werpcirkel

Een boule die wordt geworpen van buiten de cirkel van waaruit het but is uitgeworpen is ongeldig en alles wat als gevolg daarvan is verplaatst, wordt op zijn oorspronkelijke plaats teruggelegd, mits deze was gemarkeerd.

De tegenstander mag echter de voordeelregel toepassen en de worp alsnog geldig verklaren. De geworpen boule blijft dan geldig, en alles wat als gevolg van de worp is verplaatst, blijft op zijn nieuwe plaats liggen.

De reikwijdte van artikel 23 was toen dus kleiner. Dit leidde tot veel verwarring, omdat er voor (bijvoorbeeld) boules die te vroeg werden geworpen geen spelregel meer bestond. Het Congrès van de Fédération Internationale de Pétanque et Jeu Provençal (FIPJP) heeft, na klachten vanuit verschillende nationale bonden, in oktober 2010 aan deze verwarring een einde gemaakt door de regel van vóór 2009 weer in ere te herstellen.

PUNTEN EN METINGEN

Artikel 24 Tijdelijk wegnemen van boules

Om te kunnen meten is het toegestaan boules en obstakels tussen het but en de te meten boules tijdelijk weg te nemen, na hun plaats te hebben gemarkeerd. Na het meten worden de boules en obstakels op hun plaats teruggelegd. Als de obstakels niet kunnen worden weggenomen, wordt met behulp van een passer gemeten.

Artikel 25 Metingen

Een meting wordt verricht door de equipe die de laatste boule heeft geworpen. De tegenstander heeft altijd het recht na te meten. Ongeacht de ligging van de te meten boules en het moment in de werpronde kan de scheidsrechter worden geraadpleegd; tegen diens beslissing is geen beroep mogelijk.

Metingen worden verricht met een geschikt instrument, waarover beide equipes dienen te beschikken. In het bijzonder is het niet toegestaan met de voeten te meten. Een speler die zich niet aan deze regel houdt, riskeert de sancties genoemd in artikel 34.

Artikel 26 Voortijdig opgeraapte boules

Het is de spelers verboden gespeelde boules op te rapen voor het einde van de werpronde. Een boule die aan het einde van een werpronde wordt opgeraapt vóór het aantal punten is overeengekomen, is ongeldig. Hiertegen kan niet worden geprotesteerd.

Als de laatste boule is gespeeld, raapt de tegenstander een van onze boules, die nota bene op punt ligt, op! Krijgen we dat punt nog?

Nee, helaas niet.

Dit artikel lijkt duidelijk: Een boule die voor het einde van een werpronde (dat wil zeggen voordat de punten zijn vastgesteld) wordt opgeraapt is ongeldig.

Voorop staat dat men vóór het einde van een werpronde (totdat de punten zijn vastgesteld) geen enkele boule opraapt, tenzij onderling afgesproken. Dat kan bijvoorbeeld zijn omdat een punt is vastgesteld en er ruimte gemaakt wordt om de ligging van de andere boules beter te kunnen beoordelen of om te kunnen meten. Soms ook tijdens het spel omdat een boule te ver uit de richting ligt en een ander spel hindert. De ligging van de betreffende boule wordt dan natuurlijk wel gemarkeerd.

Het doet er voor deze regel niet toe of de opgeraapte boule een boule is van de eigen partij of van een tegenstander. Aangenomen dat het oprapen van een boule van de tegenstander per ongeluk is gebeurd en dat de betreffende boule onbetwist op punt lag, kunnen partijen niettemin overeenkomen de boule terug te leggen en / of het punt te tellen. Bij het oprapen van een eigen boule waarover nog geen overeenstemming bestaat gaat dat niet op. Die boule is per definitie ongeldig.

Als een boule aantoonbaar wordt opgeraapt met het doel er voordeel mee te behalen, is een heel andere regel van toepassing namelijk die van artikel 37 – Onsportief gedrag.

Het is verstandig er altijd de scheidsrechter bij te betrekken. Het oprapen van een boule voor het einde van een werpronde zonder dat daar overeenstemming over is, is altijd in strijd met de regels. De scheidsrechter kan eventueel een sanctie opleggen genoemd in artikel 34 zoals een waarschuwing of het ongeldig verklaren van een nog te werpen boule. Hij of zij zal zich daartoe evenwel moeten beperken en kan dus nooit alsnog een punt toekennen.

Het roepen van de scheidsrechter heeft daarnaast nog wel een ander doel. Als er later op de dag wéér iets gebeurt waarbij deze equipe betrokken is, heeft hij of zij een handvat om tot een zwaardere sanctie over te gaan, zelfs als geen opzet bewezen kan worden.

Onze tegenstander raapt zijn boules op. Pas dan komt hij erachter dat zijn medespeler nog een boule heeft. Mogen of moeten de opgeraapte boules worden teruggelegd? Ze lagen voor zijn medespeler in de weg tussen cirkel en but.

Deze vraag werd gesteld door een speler. De hele vraag luidde:

Onze boules zijn op. De tegenstander heeft nog één boule en gaat de situatie rond het but bekijken. Zijn maat heeft niet opgelet en denkt dat hij de punten gaat tellen. Hij raapt alvast zijn boules op, die tussen de cirkel en het but "in de weg" lagen (en niet op punt). Pas dan komt hij erachter dat zijn maat nog een boule heeft. Mogen of moeten de boules worden teruggelegd?

Deze vraag is vergelijkbaar met de vorige vraag, maar daar is sprake van het oprapen van andermans boules. In beide gevallen is sprake van een situatie die wordt beschreven in artikel 26 van het internationaal spelreglement petanque (ISP):

Artikel 26 Voortijdig opgeraapte boules

Het is de spelers verboden gespeelde boules op te rapen voor het einde van de werpronde. Een boule die aan het einde van een werpronde wordt opgeraapt vóór het aantal punten is overeengekomen, is ongeldig. Hiertegen kan niet worden geprotesteerd.

Het voelt misschien onrechtvaardig aan dat boules ongeldig worden. Door ze niet terug te leggen wordt het immers gemakkelijker om de laatste boule te plaatsen, nu er niks meer in de weg ligt. Toch is de regel duidelijk: de boule is ongeldig (en mag dus niet worden teruggelegd).

Ook hier luidt het advies van de reglementencommissie om altijd de scheidsrechter erbij te roepen. Hij kan de situatie beoordelen en de maatregelen nemen die hij nodig acht. Hierbij zal hij zeker laten meewegen of hij van mening is of de actie van uw tegenstander al dan niet opzettelijk was, en of uw tegenstander al eerder

problemen heeft veroorzaakt. Een eventuele sanctie kan variëren van een waarschuwing tot bijvoorbeeld het ongeldig verklaren van één of zelfs twee nog te spelen boules. Met die laatste maatregel zou het hele geschetste probleem zijn opgelost.

Een equipe zegt dat zij „het punt neemt“. Dat blijkt echter onterecht: ze ligt niet op punt. Mag de equipe haar laatste boule(s) alsnog spelen?

Tijdens een speelronde denkt equipe A op punt te liggen, terwijl equipe B geen boules meer te spelen heeft. Equipe A zegt: "Wij nemen het punt." Vervolgens blijkt echter dat equipe B op punt ligt, waarna equipe A alsnog haar laatste boule(s) wil spelen. Equipe B protesteert en zegt dat het spelen van de laatste boule(s) niet meer mag, want equipe A heeft immers gezegd het punt te nemen, en heeft daarmee afgezien van het recht om de laatste boule(s) te spelen.

Equipe B heeft gelijk.

In het Internationaal Spelreglement Petanque staat er niets over vermeld. In feite moeten altijd alle boules worden gespeeld. Om te voorkomen dat een equipe een voor haar voordelige situatie in een moeilijke ligging zou bederven, zal zij de resterende boule(s) normaal gesproken ver van de "gevarenzone" plaatsen. Dit wordt als zinloos tijdverlies beschouwd en mondt uit in "we nemen het punt". In feite zeg je daarmee "beschouw al mijn boule(s) als geworpen: Laten we de eindstand opmaken". Je geeft op dat moment zelf het recht om je laatste boule(s) te spelen uit handen. Naar analogie van de regel dat je eenmaal geworpen boules niet opnieuw mag werpen (behoudens een enkele uitzondering waar de regels dat toestaan) moeten we nu ook de uitspraak "wij nemen het punt" ofwel "beschouw al mijn boules als geworpen" als onherroepelijk beschouwen. Ook je virtueel geworpen boules mag je niet meer oprapen.

Hierbij moeten we opmerken, dat het wel buitengewoon onhandig is om "een punt te nemen" dat je niet blijkt te hebben. Een equipe mag zich daarbij nooit beroepen op een uitspraak van de tegenstander. Zij doet er dus verstandig aan altijd eerst door eigen waarneming vast te stellen of zij wel echt op punt ligt. Desnoods, als de situatie niet volstrekt duidelijk is, dat met een eigen meting vast te stellen dan wel door een meting van de scheidsrechter.

Ik ben vergeten het scorebord bij te werken na een werpronde. Mag dit na de volgende ronde nog?

Tijdens een werpronde heeft equipe A drie punten gescoord. Beide equipes zijn aan het einde van de werpronde overeengekomen. Equipe A laat echter na om de behaalde punten op het scorebord te noteren. In de volgende werpronde behaalt equipe B een punt en noteert dat op het scorebord. Als een speler van equipe A de vorige stand op het scorebord wil bijwerken, merkt equipe B op dat dit niet meer mag: de volgende werpronde is immers al gespeeld en de stand overeengekomen.

Dat is onjuist. Equipe A mag wel degelijk de score bijwerken en de drie punten „schrijven“. Reglementair behaalde punten kunnen niet verloren gaan omdat de registratie niet correct verlopen is.

In het ISP zijn geen regels opgenomen over de wijze waarop de scores dienen te worden bijgehouden. Vaak kunnen de equipes gebruik maken van scoreborden of van andere hulpmiddelen, zoals een handteller. Die hebben vanzelfsprekend geen enkele invloed op het wedstrijdverloop. Het „verbod" dat equipe B uitspreekt is dus

onterecht. Equipe B zou equipe A juist moeten waarschuwen als deze de stand vergeet bij te werken. Dat is niet alleen sportief, maar ook verstandig, omdat het latere problemen voorkomt.

Het roepen van de scheidsrechter heeft overigens nog een ander doel. Als er later op de dag wéér iets gebeurt waarbij deze equipe betrokken is, heeft de scheidsrechter een handvat om tot een zwaardere sanctie uit artikel 34 over te gaan, zelfs als wéér niets bewezen kan worden. Hier hangt veel af van hoe de scheidsrechter de situatie beoordeelt.

Artikel 27 Bij meting verplaatsen van boules of but

Het te meten punt gaat verloren voor een equipe waarvan een speler tijdens een meting het but of een van de betwiste boules verplaatst.

Als de scheidsrechter tijdens een meting het but of een boule beweegt of verplaatst, doet hij in alle rechtvaardigheid een uitspraak.

Artikel 28 Boules op gelijke afstand

Als de twee het dichtst bij het but liggende boules even ver van het but liggen en aan verschillende equipes toebehoren, kunnen zich de volgende drie gevallen voordoen:

1. geen van beide equipes heeft nog boules te spelen: de werpronde eindigt onbeslist en het but wordt uitgeworpen door een speler van de equipe die in de onbesliste werpronde als eerste het but mocht uitwerpen;
2. slechts één equipe heeft nog boules te spelen: die equipe werpt deze boules en behaalt zoveel punten als zij uiteindelijk boules dichterbij het but heeft liggen dan de dichtstbijzijnde boule van de tegenstander; en
3. beide equipes hebben nog boules te spelen: de equipe die het laatst heeft geworpen, werpt nogmaals een boule, dan de tegenstander, en vervolgens om beurten, totdat één equipe op punt ligt; als slechts één equipe nog boules te spelen heeft zijn de regels van punt 2 van toepassing.

Als er aan het einde van een werpronde geen boules op toegestaan terrein liggen, eindigt de werpronde onbeslist.

Artikel 29 Reinigen van but of boules

Vóór meting moeten de betrokken boules en het but worden ontdaan van al wat er aan kleeft.

DISCIPLINE

Artikel 30 Protesten

Een protest dient te worden ingediend bij de scheidsrechter. Indien het na het vaststellen van de uitslag van een partij wordt ingediend, wordt het niet in overweging genomen.

Een equipe is verantwoordelijk voor het toezicht op de tegenstander, onder andere met betrekking tot licenties, spelerscategorie, terrein en boules.

Artikel 31 Afwezigheid van spelers

Bij de loting voor het wedstrijdschema en de bekendmaking van het resultaat van deze loting moeten de spelers bij de wedstrijdtafel aanwezig zijn. Als een equipe een kwartier na de bekendmaking nog niet op het terrein aanwezig is, wordt zij bestraft met één punt, dat aan de tegenstander wordt toegekend. Bij partijen op tijd wordt deze termijn verkort tot 5 minuten.

Voor iedere vijf minuten afwezigheid daarna wordt opnieuw een punt toegekend aan de tegenstander. Dezelfde sanctie wordt tijdens het toernooi opgelegd na elke loting en bij hervatting van de partijen na enige onderbreking.

Een equipe die één uur na het begin van het toernooi, of de hervatting van de partijen na een onderbreking, nog niet op het terrein is verschenen wordt uitgesloten van het toernooi.

Een onvolledige equipe mag aan de partij beginnen zonder op een afwezige speler te wachten, maar speelt zonder zijn boules.

Spelers mogen zich niet van een partij verwijderen of het speelterrein verlaten zonder toestemming van de scheidsrechter. Bij partijen die op tijd worden gespeeld moet een speler die wil vertrekken eerst zijn boules in de lopende werpronde gespeeld hebben. Als de toestemming niet is gegeven, zijn de bepalingen in dit artikel en in artikel 32 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 32 Te laat komen

Als de afwezige speler na het begin van een werpronde verschijnt, mag hij niet meer aan deze werpronde deelnemen. Pas in de volgende werpronde kan hij aan de partij meedoen.

Als de afwezige speler meer dan een uur na het begin van een partij verschijnt, mag hij daar niet meer aan meedoen.

Als de onvolledige equipe deze partij wint, mag hij wel aan de eventuele volgende partij(en) meedoen, mits de equipe mede op zijn naam is ingeschreven.

Als het toernooi in poules wordt gespeeld, mag hij, ongeacht het resultaat van deze partij, aan de eventuele volgende partij(en) deelnemen.

Een werpronde wordt geacht te zijn begonnen zodra het but geldig is uitgeworpen.

Artikel 33 Vervangers

Het inzetten van een vervanger in een doublette of van een of twee vervangers in een triplete is slechts toegestaan tot het officiële startsein van het toernooi (mondeling, door middel van een fluitje, een startschot, enz.), tenzij de vervanger reeds als behorend tot een andere equipe voor het toernooi was ingeschreven.

Artikel 34 Sancties

Spelers die zich niet houden aan de spelregels, riskeren de volgende sancties:

1. officiële waarschuwing,
2. ongeldigverklaring van de geworpen of een te werpen boule,
3. ongeldigverklaring van de geworpen of een te werpen boule, én de daaropvolgende boule,

4. uitsluiting van de schuldige speler gedurende de rest van de partij,
5. diskwalificatie van de equipe die de fout maakt, en
6. diskwalificatie van beide equipes indien zij elkaars foutieve gedrag door de vingers zien.

Artikel 35 Slechte weersomstandigheden

Bij regen wordt een begonnen werpronde afgemaakt, tenzij de scheidsrechter anders beslist. De scheidsrechter is, na overleg met de jury, als enige bevoegd ingeval van overmacht een werpronde te onderbreken of ongeldig te verklaren.

Artikel 36 Voortgang van het toernooi

Als bepaalde partijen bij de afkondiging van een nieuwe fase van het toernooi nog niet afgelopen zijn, kan de scheidsrechter, na raadpleging van de wedstrijdleiding, alle maatregelen en beslissingen nemen die hij nodig acht voor een vlot verloop van het toernooi.

Artikel 37 Onsportief gedrag

Een equipe die in een partij blijkt geeft van onsportiviteit of van gebrek aan respect voor het publiek, de officials of de scheidsrechters, wordt uit het toernooi genomen. Deze diskwalificatie kan leiden tot nietigverklaring van eventueel behaalde resultaten, en tot het opleggen van de sancties als bepaald in artikel 38.

Artikel 38 Wangedrag

Een speler die schuldig wordt bevonden aan wangedrag of die zich van geweld bedient jegens een official, een scheidsrechter, een andere speler of een toeschouwer, riskeert een of meer van de volgende sancties, afhankelijk van de ernst van de overtreding:

1. diskwalificatie;
2. intrekking van zijn licentie; en
3. verbeurdverklaring of teruggave van prijzen en beloningen.

Een sanctie die wordt opgelegd aan een schuldig bevonden speler, kan ook worden opgelegd aan zijn medespelers.

Sanctie 1 wordt opgelegd door de scheidsrechter. Sanctie 2 wordt opgelegd door de jury.

Sanctie 3 wordt toegepast door de wedstrijdleiding, die de vervallen prijzen en beloningen, vergezeld van een verslag, binnen 48 uur aan de bond stuurt, die over de bestemming ervan beslist.

In alle gevallen ligt de uiteindelijke beslissing bij de commissie tuchtrechtspraak van de bond. Spelers dienen correct gekleed te zijn. Spelers die zich niet houden aan deze regel kunnen, na een officiële waarschuwing van de scheidsrechter, worden gediskwalificeerd.

Artikel 39 Scheidsrechters

Scheidsrechters die zijn aangewezen om een toernooi te leiden, moeten toezien op de strikte toepassing van het spelreglement en de administratieve regelingen die het completeren. Zij kunnen spelers of equipes diskwalificeren die weigeren zich bij hun beslissingen neer te leggen.

De scheidsrechter rapporteert toeschouwers die een licentie bezitten of door de bond geschorst zijn, en die door hun gedrag incidenten op het terrein veroorzaken, aan de bond. Deze maakt een tuchtzaak tegen betrokkenen aanhangig bij de commissie tuchtrechtspraak, die over de schuldvraag beslist en op te leggen straffen vaststelt.

Mag een scheidsrechter spelers midden in een werpronde aanspreken?

Ja.

Deze vraag werd gesteld naar aanleiding van een speler die speelde met gemerkte boules (er was een rode streep op zijn boules aangebracht). Met name in een dergelijk geval (spelen met ondeugdelijk materiaal) dient de scheidsrechter zo snel mogelijk in te grijpen, dus eventueel midden in een werpronde.

In andere gevallen beveelt de reglementencommissie wat meer terughoudendheid aan, en verdient het de voorkeur te wachten tot de werpronde is afgelopen, maar de scheidsrechter had hier dus volkomen gelijk.

In alle gevallen echter is een en ander geheel ter beoordeling van de scheidsrechter zelf: hij is de enige die de urgentie van een interventie kan bepalen.

Mijn tegenstander staat regelmatig niet in de cirkel. Nu geeft de scheidsrechter ons allebei een waarschuwing. Volgens hem had ik mijn tegenstander erop aan moeten spreken. Is dat zo?

Ja, dat is juist!

De tweede alinea van artikel 30 bepaalt dat een equipe verantwoordelijk is voor het toezicht op de tegenstander. Als u dat niet of onvoldoende doet riskeert u sancties overeenkomstig artikel 34. Dat kan zelfs één van de meest vergaande sancties zijn (artikel 34 lid 6).

Vanzelfsprekend zal de scheidsrechter in eerste aanleg altijd waarschuwen.

Artikel 40 Jury

Gevalen waarin dit reglement niet voorziet, worden voorgelegd aan de scheidsrechter die ze kan doorverwijzen naar de jury van het toernooi. Tegen beslissingen van de jury als bedoeld in deze alinea, is geen beroep mogelijk. Een jury bestaat uit tenminste drie en ten hoogste vijf leden. Als de stemmen staken, is de stem van de voorzitter van de jury doorslaggevend.

GELDIGHEID

Het huidige Internationaal Spelreglement Petanque is goedgekeurd door het congres van de Fédération Internationale de Pétanque et Jeu Provençal op 7 oktober 2010 te Izmir (Turkije). Deze Nederlandse vertaling (8ste druk maart 2013) is vastgesteld door de reglementencommissie van de NJBB en is met ingang van 1 januari 2011 van toepassing bij alle onder auspiciën van de NJBB te houden toernooien.